

RETSKRIVNINGSVÆJLEDNING

FOLKETINGSTIDENDE

RETSKRIVNINGS-
VEJLEDNING

FOR

FOLKETINGSS-
TIDENDE

RETSKRIVNINGSVEJLEDNING FOR FOLKETINGSTIDENDE

Folketingstidende 2004

Redaktion: Finn Holle, Tove Jordal, John Platou-Lange, Helle Køhler Ward

Oplag: 500

Tryk: Schultz Grafisk – København

ISBN: 87-7982-024-7

INDHOLD

FORORD	9
ACCENTTEGN	
1. Flerstavelsesord, der ender på trykstærkt e	11
2. En, et, det og der, der udtales trykstærkt	11
3. Accenter i navne	12
ANFØRSELSTEGN	
Anførelstegn anvendes	13
1. Konfererede citater	13
a. Lange fuldstændige citater	13
b. Korte fuldstændige citater	13
c. Ufuldstændige citater	14
d. Citater, hvor enkelte ord eller sætninger er udeladt	14
e. Citater, som afbrydes	15
2. Markering	15
3. Ironi og forbehold	16
4. Slagord, slogans, valgsprog m.m.	16
5. Titler/overskrifter	17
6. Skibsnavne m.m.	18
7. Kæle/øgenavne	18
Anførelstegn anvendes ikke	19
1. Omkring ikkekonfererede citater	19
2. I forbindelse med »ordet« m.m.	19
3. Når der siges »såkaldt«	20
4. Når der siges »i gåseøjne«	20
5. Omkring navne på aviser, tv-programmer, tidsskrifter m.m.	20
APOSTROF	
1. Apostrof anvendes	21
a. Ved genitiv af ord, der ender på -s, -x eller -z	21
b. Efter forkortelser uden punktum	21
c. Efter tal og bogstaver	21
d. Efter småord, der normalt ikke bøjes	21
e. Efter fremmedord, der ender på -ee udtalt som i	21
2. Apostrof anvendes ikke	22
a. Efter forkortelser med punktum	22
b. Efter forkortelser af typen Danida	22
c. Efter fremmedord, der ender på en stum konsonant eller -c .	22
d. Efter efternavne	22

BINDESTREG

1. Bindestreg anvendes	23
a. I sammensætninger med forkortelser	23
b. I sammensætninger med bogstaver	23
c. Mellem taltegn/symboler og ord i sammensætninger	24
d. Mellem sidste og næstsidste led, hvis førsteledet
indeholder en bindestreg	24
e. Mellem sidste og næstsidste led i gruppesammensætninger ..	24
f. I sammensætninger, hvor et fælles led er udeladt	25
g. I sammensætninger med sidestillede led	25
I øvrigt	25
2. Bindestreg anvendes ikke	26

BIORDS-T

1. Altid -t	27
a. Biord, der betegner en måde	27
b. Biord, der angiver en grad, ender på -ig og står
selvstændigt i sætningen	27
c. Biord, der betegner tid og ender på -ig	27
2. Aldrig -t	28
a. Biord, der ender på -vis	28
b. Rene biord, der ender på -lig	28
c. Biord i svækket betydning, der ender på -ig	28
d. Biord, der angiver en grad, ender på -ig og lægger sig til
et tillægsord eller et andet biord	28
e. Biord, der betegner tid og ender på -ig	28
3. Måske -t	29
4. Oversigt over de mest almindelige biord med og uden -t	29

DOBBELTFORMER

Oversigt over valgte dobbeltformer	35

FORKORTELSER

1. Standardforkortelser	39
a. Ord, der forkortes i både forhandlingerne og andre tekster ..	39
b. Ord, der kan forkortes i andre tekster end forhandlingerne ..	41
2. Specielle folketingsforkortelser	42
3. Initialforkortelser m.v.	42
Bøjning	43
Sammensætninger	43

KOLON

1. Kolon anvendes 45
 - Foran direkte tale og citater samt foran uddybninger 45
2. Kolon anvendes ikke 46
 - a. Foran forklaringer og uddybninger, der indledes med ord som bl.a., dvs., f.eks., nemlig 46
 - b. Foran indskud 46
 - c. Efter overskrifter 46
3. Stort eller lille efter kolon 47
 - a. Med stort efter kolon 47
 - b. Med lille efter kolon 47

KOMMA

1. Altid komma 49
 - a. Før og efter ledsætninger 49
 - b. Foran udvidede bindeord 49
 - c. Foran hv-ord 50
 - d. Foran »men« 50
 - e. Før og efter parentetiske tilføjelser 51
 - f. Mellem sideordnede tillægsord 51
2. Aldrig komma 52
 - a. Mellem ledsætninger med fælles indledningsord 52
 - b. Mellem sætninger med fælles led 52
 - c. Efter indskud, der har et led tilfælles med den sætning, som står foran indskuddet 52
 - d. I sætningsknuder 53
 - e. Foran »osv.« og imellem »osv.« og »osv.« 53

KURSIV

1. Fremhævelser 55
2. Regibemærkninger 56

SEMIKOLON

1. Mellem to helsætninger, der indholdsmæssigt er tæt forbundne 57
2. Ved opremsninger 57
3. Ved referering af en anden persons synspunkt 58
4. I indskud 59
5. Formalia 60

SKRÅSTREG

1. I betydningen eller og i betydningen og/eller	61
2. I visse forkortelser	61
3. Sammensatte ord med skråstreg skrives uden bindestreg	61
4. Linjeskift i lyrik	62

SPØRGSMÅLSTEGN

1. Altid spørgsmålstegn	63
a. Efter et direkte spørgsmål	63
b. Efter et direkte spørgsmål efterfulgt af en tilføjelse	63
c. Efter et direkte spørgsmål, som efterfølges af
en uddybende sætning	63
d. Efter et udsagn, som indeholder et direkte spørgsmål
efterfulgt af kolon	64
e. Efter et direkte spørgsmål midt i et udsagn	64
f. Efter et direkte spørgsmål i et indskud	64
g. Efter et retorisk spørgsmål	65
2. Aldrig spørgsmålstegn	66
a. Efter et indirekte spørgsmål	66
b. Efter et retorisk spørgsmål midt i et udsagn	66
c. Efter et høflighedsspørgsmål	66
d. Efter et udråbspørgsmål	67

STORE OG SMÅ BOGSTAVER

1. Personnavne	69
2. Persontitler	69
a. Særlige titler	69
b. Almindelige titler	70
3. Ordener, priser og udmærkelser	70
4. Religiøse og mytologiske skikkelser og steder	70
5. Dyre- og plantenavne	71
6. Partier og folketingsgrupper	71
7. Institutioner, organisationer, virksomheder	72
a. Kaldenavne	72
b. Personrelaterede institutionsnavne	73
8. Udvalg, kommissioner m.m.	73
9. Ubestemt form	73
10. Fællesnavne	74
11. Historiske/politiske sager, aftaler, perioder m.v.	74
12. Love, betænkninger, direktiver m.v.	75
13. Bygninger, anlæg, Folketingets lokaler, skibe m.m.	75

14. Geografiske områder	75
15. Himmellegemer m.v.	76
16. Sygdomme	77
17. Lægemidler	77
18. Sammensætninger med egennavne	78
a. Sammensætninger, hvis sidste led er et egennavn	78
b. Sammensætninger, hvis første led er et personnavn	78
c. Sammensætninger med personbetegnelser, hvis første led er et geografisk navn	78
d. Øvrige sammensætninger med egennavne	79
19. Særlige problemer	80
20. Oversigt over betegnelser vedrørende EF/EU m.v.	81

SÆR- ELLER SAMMENSKRIVNING

Oversigt over ordforbindelser, der skal skrives i et eller flere ord	85
--	----

TAL

1. Tal eller bogstaver	91
2. Altid bogstaver	92
3. Altid tal	93
a. Numre på forslag, forespørgsler, spørgsmål m.m.	93
b. Dagsordenspunkter	93
c. Stemmetal	93
d. Kapitler, artikler , paragraffer, stykker, numre og punktummer	93
e. Antal mandater, medlemmer i udvalg, nævn, bestyrelser	93
f. Årstal, datoer og klokkeslæt	94
g. Sekunder, minutter, timer, dage, uger, måneder og år	94
h. Tal foran forkortelser og måle- og møntenheder	95
i. Punkter	95
j. Numre på tabeller, figurer og bilag, sidetal, odds m.m.	96
4. Brøker	97
5. Decimaltal	98
6. Ordenstal	98
7. Sammensætninger med tal	99

TANKESTREG

1. Indskud	101
2. Tilføjelser	102

UDENLANDSKE ORD, UDTRYK OG NAVNE	
1. Ord, der er tilpasset dansk	105
2. Citatlån	107
3. Udenlandske stednavne	108
4. Udenlandske personnavne	108
5. Accenter og specialtegn	108
Dannelse af accenter og specialtegn i WPS+	109
I øvrigt	109
LITTERATUR	111
STIKORDSREGISTER	113

FORORD

Offentlige institutioner har pligt til at følge Retskrivningsordbogens anvisninger. Men Retskrivningsordbogen giver på mange områder valgfrihed imellem to eller flere ligeværdige former. Det drejer sig om stavning, biords-t, bindestreg, komma og meget andet. Det kan volde problemer i en afdeling som Folketingstidende med mange medarbejdere, som producerer og læser korrektur på mere end 15.000 sider om året.

Siden 1995, da Folketingets første egentlige retskrivningsvejledning udkom, har Folketingstidendes medarbejdere fulgt dens anvisninger. Efter udgivelsen af tredje udgave af Retskrivningsordbogen i 2001 er den på nogle punkter blevet forældet.

Derfor er denne retskrivningsvejledning udarbejdet. Den henvender sig især til tekstbehandlere og referenter ved Folketingstidende, men kan også anvendes i forbindelse med lovttekster m.v., idet der i enkelte tilfælde kan være afvigelse. Udarbejdelsen er sket i et samarbejde mellem redaktionssekretær Finn Holle, referent Tove Jordal, referent John Platou-Lange og skriveleder Helle Køhler Ward.

Målet har været en ajourføring og viderebearbejdning af retskrivningsvejledningen fra 1995. Form og layout er ændret, og der er tilstræbt relativt enkelt formulerede regler suppleret med mange eksempler. Regler og eksempler er her hinandens forudsætning, og næsten alle eksempler er anført i stikordsregisteret. Detaljeringsgraden og omfanget er blevet større, men vejledningen er alligevel ikke udtømmende. Her henvises til Retskrivningsordbogen. I øvrigt henvises til Folketingstidendes fortegnelse over specielle ord og navne m.m., der kan findes på intranettet.

Vejledningen vil blive revideret med mellemrum.

Folketingstidende
Oktober 2004

ACCENTTEGN

Det eneste accenttegn, der bruges over vokaler i almindelige danske ord, er accent aigu (´). Brugen heraf indskrænkes til:

1. Flerstavelsesord, der ender på trykstærkt e

Flerstavelsesord, der ender på trykstærkt e, skrives med accent aigu, hvis denne form er anført i Retskrivningsordbogen, f.eks:

allé, attaché, café, chargé d'affaires, diarré, dragé, dublé, gelé, idé, kanapé, karré, kliché, komité, kupé, moské, negligé, odysse, passé, piqué, puré, renommé, resumé, rosé, touché, tracé, turné, variété.

Accent aigu bruges også i sammensætninger med disse ord, f.eks. *attaché-taske, cafébesøg, idégrundlag, koncertturné.*

Men ikke i bøjningsformerne, f.eks. *ideen, moskeer, resumeerne.*

2. En, et, det og der, der udtales trykstærkt

En, et, det og der, der udtales trykstærkt, skrives med accent, hvis det letter læsningen eller medvirker til at undgå misforståelser.

Eksempler:

Vi lever i én verden, ikke to.

Al erfaring viser, at EU er bedst til at håndtere én stor opgave ad gangen.

Der var ikke én europæisk vision i ordførerens indlæg.

Lad os nu endnu en gang vise, at Europa kan tale med én stemme.

Er det ikke en uværdig forestilling, vi har set opført af flere Venstremedlemmer, end jeg kan tælle på én hånd?

Man skal ikke være blind for betydningen af det samarbejde, som finder sted i dag, i kraft af at vi er ét rige.

Men ét sted må vi ikke blande os, og det er, når det skal sikres, at befolkningen bakker de politikere op, der laver det her.

Måske har problemet i denne sag været, at udenrigsministeren har forhandlet ét forslag til vedtagelse og oppositionen har forhandlet et andet.

Selv om statsministeren ved forskellige lejligheder kommer med forskellige datoer, er det eneste, vi i dag ved, at der sandsynligvis kun er ét menneske, der kender datoen.

Er det dét, der ligger bag?

Det var udenrigsministeren, som tilkendegav, at alting ikke ville være klaret af før selve topmødet i København, og at der så ville være sager tilbage, som skulle løses dér.

Dér må vi ikke blande os, men i stort set alt andet ønsker ordføreren at vi blander os.

Men man skal ikke bruge accent aigu, blot fordi et ord betones. Der sættes derfor ikke nødvendigvis accent aigu i følgende udtryk: *en gang mere, dag et, en af, på en gang, en eneste, under et, på en og samme tid, bare en.*

Der sættes ikke accent aigu i »de der«, »den der« og »det der« i betydningen disse, denne og dette.

Der sættes ikke accent aigu over »en« i betydningen »man«.

3. Accenter i navne

Accenter i navne skal altid medtages. Se afsnittet om accenter og specialtegn side 108.

ANFØRSELSTEGN

I WPS+ dannes anførselstegnene på følgende måde: Venstre anførselstegn dannes ved at trykke på Alt-tasten og F8 og derefter holde skiftetasten nede og trykke > to gange hurtigt efter hinanden. Højre anførselstegn dannes ved at trykke på Alt-tasten og F8 og derefter < to gange hurtigt efter hinanden. I Word findes anførselstegnene i »Symboler/specialtegn« under »Indsæt« eller kan konstrueres ved at holde Alt-tasten nede og trykke henholdsvis 0187 og 0171 på det numeriske tastatur.

Anførelstegn anvendes

1. Konfererede citater

1 a. Lange fuldstændige citater

Citater af mindst en manuslinjes længde skrives i et afsnit for sig. Hvis citatet slutter med punktum, spørgsmålstegn eller udråbstegn, sættes der ikke punktum efter det afsluttende anførselstegn.

Eksempler:

I pressemeddelelsen står der:

»De lande, som deltager i euroen, ønsker at få formel kompetence til at træffe beslutninger.«

I Politiken var der følgende spørgsmål til integrationsministeren:

»Erkender ministeren, at han ikke har dokumentation for sin påstand om, at afviste asylsøgere skynder sig at blive gift for ikke at blive afvist?«

1 b. Korte fuldstændige citater

Fuldstændige citater af under en manuslinjes længde skrives omløbende med den øvrige tekst. Hvis citatet slutter med punktum, spørgsmålstegn eller udråbstegn, sættes der ikke punktum efter det afsluttende anførsels-

tegn. Hvis citatet derimod ikke slutter med et af de anførte tegn, sættes tegnet efter det afsluttende anførselstegn.

Eksempler:

Jeg er ikke så bibelstærk, men jeg vil alligevel citere fra Bibelen: »Gud elsker en glad giver.«

Fortalen til Jyske Lov har en overskrift, som jeg i denne forbindelse vil tillade mig at citere: »Med lov skal land bygges«.

1 c. Ufuldstændige citater

Ufuldstændige citater, som fortsætter den indledende tekst, skrives omløbende med denne tekst, og punktum, spørgsmålstegn eller udråbstegn sættes efter det afsluttende anførselstegn.

Eksempler:

Rapporten vurderer tværtimod, at Udviklingsfonden »har fungeret som et højest nødvendigt omdrejningspunkt for hele den eksperimenterende og tværgående kunstscene, som falder uden for de gængse kunststøtteordninger«.

Mener statsministeren virkelig, at regeringens spindoktorer »grundlæggende må opfattes som embedsmænd«?

1 d. Citater, hvor enkelte ord eller sætninger er udeladt

I citater, hvor enkelte ord eller sætninger er udeladt, erstattes udeladelsen med tre prikker.

Eksempler:

Jeg tillader mig at gentage det væsentlige i spørgsmålet:

»Vil statsministeren oplyse, om regeringen agter at bryde andre forlig end skoleforliget ... og om regeringen agter at overholde fremtidige forlig, som regeringen eventuelt indgår?«

I svaret fra ministeren står der indledningsvis:

»Ministeren vil drage omsorg for, at apotekerne fremover ikke vildleder forbrugerne ...«.

1 e. Citater, som afbrydes

I citater, som afbrydes af talerens kommentar, sættes tankestreger omkring afbrydelsen.

Eksempler:

Socialdemokratiet har offentliggjort et asylpolitisk oplæg, hvori der står:

»Vi ønsker at placere dem« – altså asylansøgerne – »i kommuner, der gerne vil have asylansøgere, fordi de har brug for arbejdskraft.«

I åbningstalen står der:

»Omsorgen for de ældre fungerer godt langt de fleste steder« – langt de fleste steder – »men indsatsen på ældreområdet kan og skal blive bedre.«

2. Markering

Anførelstegn kan bruges, når taleren ønsker at markere enkelte ord eller udtryk i en større sammenhæng, som der refereres til.

Eksempler:

Man betaler og betaler, og »man« er i dette tilfælde først og fremmest mennesker med små indkomster, som bor i det almene byggeri.

Så spurgte jeg, hvornår de 250 mio. kr. bliver frigivet. Om kort tid, fik jeg at vide, men hvad er »kort tid«?

Der var tre ord i ordførerens tale, som jeg studsede meget over, og det var »nyt«, »udfordrende« og »spændende«.

Derimod sættes der ikke anførelstegn, når taleren siger »ordet«, »begrebet«, »udtrykket«, »vendingen«, »formuleringen« eller lignende foran ord, som taleren ønsker at markere.

Eksempler:

Med ordet straks mener jeg hellere i dag end i morgen.

Jeg vil ikke bruge begrebet skat i den forbindelse.

Det samme gælder, når taleren siger »såkaldt« foran ord, som taleren ønsker at markere, f.eks.

det såkaldte skattestop, de såkaldt højreorienterede politikere, de såkaldte frie markeds kræfter.

3. Ironi og forbehold

Anførselstegn kan bruges, når det helt klart fremgår, at taleren ønsker at udtrykke en ironisk distance til eller et forbehold over for et ord eller udtryk.

Eksempel:

Hvis problemet er de mennesker, der i dag »kun« betaler bundskatten og alle de andre skatter, som regeringen har indført, kan regeringen jo selv komme med et udspil.

Derimod sættes der ikke anførselstegn, hvis taleren siger »i gåseøjne« eller lignende i forbindelse med et ord eller udtryk.

Eksempel:

Det er jo – i gåseøjne – et sjovt socialt eksperiment, kan man sige.

4. Slagord, slogans, valgsprog m.m.

Der sættes anførselstegn omkring slagord, slogans, valgsprog, mottoer og paroler, hvis de indgår i den øvrige tekst.

Eksempler:

»Forskning for folket« var et af slagordene i 1968.

Firmaets slogan er »Kvantitet frem for kvalitet«.

Frederik VII's valgsprog var »Folkets kærlighed min styrke«.

5. Titler/overskrifter

Anførelstegn sættes omkring titler på bøger, rapporter, handlingsplaner, politiske programmer, digte, sange, film, teaterstykker, selvstændige tv- og radioudsendelser og -serier m.m. Der sættes også anførelstegn omkring overskrifter. Anførelstegn sættes dog kun, hvis det er den korrekte titel/overskrift.

Eksempler:

»Et arbejdsmarked for alle«, »Kampen om historien – Brug og misbrug af historien siden Murens fald«, »Guldfeber«, »Når jeg ser et rødt flag smælde«, »Rejseholdet«, »Vand 21«

Under overskriften »Tid til forandring« er vi kommet med en lang række konkrete bud på løsninger af konkrete problemer i Danmark.

»Frit valg« er en fornem overskrift, men jeg vil gerne vide, om det frie valg også gælder de arbejdsløse.

Anførelstegn sættes ikke omkring navne på aviser og tidsskrifter eller titler på andre udgivelser, som udkommer med jævne mellemrum. Det samme gælder faste radio- og tv-programmer. Anførelstegn sættes heller ikke omkring titler på håndbøger.

Eksempler:

Bibelen, Jyllands-Posten, Pengemagasinet, Retskrivningsordbogen, Sygeplejersken, Økonomisk Redegørelse

6. Skibsnavne m.m.

Anførelstegn sættes omkring navne på tog, skibe, rumskibe m.m. Anførelstegnet sættes efter typebetegnelsen og før genitiv-s.

Eksempler:

»Kong Olav«, »Sølvpilen«, »Challenger«, SS »Titanic«s forlis

7. Kæle/øgenavne

Anførelstegn bruges, når kæle/øgenavnet anføres sammen med det officielle navn.

Eksempler:

Gunnar »Nu« Hansen, Flemming »Bamse« Jørgensen, Ole »Fessor« Lindgreen

Anførselstegn anvendes ikke

1. Omkring ikkekonfererede citater

Når taleren refererer et udsagn uden direkte at citere det, eller når et citat ikke kan konfereres, anvendes ikke anførselstegn. (Se »Konfererede citater« side 13 mht., om udsagnet skal skrives omløbende med den øvrige tekst eller i et afsnit for sig).

Eksempler:

Ministeren spurgte: Er der mulighed for at indgå et bredere forlig?

Jeg mener, ministerens ord lød således:

Man kan regne med, at hvis noget står ultimativt fast, så er det skattestoppet.

2. I forbindelse med »ordet« m.m.

Når taleren siger »ordet«, »begrebet«, »udtrykket«, »vendingen«, »formuleringen« eller lignende foran ord, som taleren ønsker at markere, anvendes ikke anførselstegn.

Eksempler:

Med ordet straks mener jeg hellere i dag end i morgen.

Jeg vil ikke bruge begrebet skat i den forbindelse.

3. Når der siges »såkaldt«

Når taleren siger »såkaldt« foran ord, som taleren ønsker at markere, f.eks.

det såkaldte skattestop, de såkaldt højreorienterede politikere, de såkaldte frie markeds kræfter.

4. Når der siges »i gåseøjne«

Når taleren siger »i gåseøjne« eller lignende i forbindelse med et ord eller udtryk, anvendes ikke anførelstegn.

Eksempel:

Det er jo – i gåseøjne – et sjovt socialt eksperiment.

5. Omkring navne på aviser, tv-programmer, tidsskrifter m.m.

Omkring navne på aviser og tidsskrifter og titler på andre udgivelser, som udkommer med jævne mellemrum, samt navne på faste radio- og tv-programmer. Det samme gælder håndbøger.

Eksempler:

Bibelen, Folketingets forhandlinger, Jyllands-Posten, Pengemagasinet, Retskrivningsordbogen, Sygeplejersken, Økonomisk Redegørelse

APOSTROF

1. Apostrof anvendes

1 a. Ved genitiv af ord, der ender på -s, -x eller -z, f.eks.

cornflakes' smag, dette hus' ejer, Sokrates' hustru, Marx' klassekamp, den moderne jazz' udvikling

(Nb.: *Bushs valgkamp, Frischs retskrivningsreform*)

1 b. Efter forkortelser uden punktum, f.eks.

cd'er, cd-rom'er, HK'er, ISS', pc'en, USA's

(Se i øvrigt afsnittet om bøjning af forkortelser side 43).

1 c. Efter tal og bogstaver, f.eks.

13'er, 1990'erne, Christian IV's, a'et, n'te potens

1 d. Efter småord, der normalt ikke bøjes, f.eks.

hvis'et, men'er, nå'et, og'erne (men: jaet, nejjet)

1 e. Efter fremmedord, der ender på -ee udtalt som i, f.eks.

frisbee'en, yankee'er

2. Apostrof anvendes ikke

2 a. Efter forkortelser med punktum, f.eks.

B.T.s, cand.mag.en, pct.s

(Se i øvrigt afsnittet om bøjning af forkortelser side 43).

2 b. Efter forkortelser af typen Danida, f.eks.

Danidas, Euratoms, Økofins

2 c. Efter fremmedord, der ender på en stum konsonant eller -c, f.eks.

fileten, grandprixet, francen, succesen, kompromiset

2 d. Efter egennavne, f.eks.

de små Jensener, de tre Nykøbinge, et Villy Sørensens udtryk

I ganske særlige tilfælde kan apostrof dog lette læsningen, f.eks.

den Burke'ske tænkning, den Rasmus Rask'ske sprogbeskrivelse

BINDESTREG

Generelt gælder, at bindestreger skal bruges mindst muligt, men den måde, Retskrivningsordbogen foreskriver, skal naturligvis anvendes. Hvis institutioner, udvalg m.m. anvender bindestreg i deres navn, skal det også respekteres.

1. Bindestreg anvendes

1 a. I sammensætninger med forkortelser

<i>aids-patient</i>	<i>fodbold-VM</i>
<i>ATP-bidrag</i>	<i>hiv-smittet</i>
<i>Bacoma-trawl</i>	<i>hjemme-pc-ordning</i>
<i>cd-rom</i>	<i>KODA-afgift</i>
<i>Danida-medarbejder</i>	<i>ph.d.-studerende</i>
<i>dna-profil-register</i>	<i>tekst-tv</i>
<i>edb-ficere</i>	<i>tv-program</i>
<i>EF-Domstolen</i>	<i>Unidroit-aftalen</i>
<i>e-mail</i>	<i>vvs-branchen</i>
<i>FN-ansat</i>	

1 b. I sammensætninger med bogstaver

<i>A-skat</i>	<i>snabel-a</i>
<i>B-vitaminer</i>	<i>e-handel</i>
<i>C-holderet</i>	<i>g-streng</i>
<i>D-dag</i>	<i>p-pille</i>
<i>T-shirt</i>	<i>p-plads</i>
<i>V-udskæring</i>	<i>æ-agtig</i>
<i>Ø-mærke</i>	<i>bolle-å</i>
<i>a-lyd</i>	

1 c. Mellem taltegn/symboler og ord i sammensætninger

80-årig, 30-dages-frist, 11-timers-reglen, 3-procents-reglen,
10-kroners-frimærke, 200-kilometers-grænse, 50-krone-seddel,
25-års-jubilæum, 80-20-fordeling, 50-50-model, 9.-klasses-prøve,
12-millioner-kroners-pulje

1 d. Mellem sidste og næstsidste led, hvis førsteledet indeholder en bindestreg

a-kasse-kontingent
a-kraft-værk
både-og-svar
cost-benefit-analyse
CO₂-kvote-lov
deja-vu-oplevelse
drive-in-biograf
e-post-meddelelse
fifty-fifty-afgørelse

F-16-fly
hi-fi-anlæg
kraft-varme-værk
log-in-procedure
1900-tals-digter
stand-up-comedy
S-togs-station
T-shirt-fabrikant

1 e. Mellem sidste og næstsidste led i gruppesammensætninger

ad hoc-udvalg
brug og smid væk-holdning
børn og unge-udvalg
call in-bestemmelsen
de facto-flygtning
de facto-flygtning-begrebet
earl grey-te
fluid bed-teknologi
frit valg-ordning
goddag mand økseskaft-diskussion
hold kæft-bolsje
jeg har været her før-fornemmelsen
joint venture-basis

must carry-bestemmelsen
need to know-princippet
no cure – no pay-princippet
P 1-medarbejder
§ 20-spørgsmål
skæg og blå briller-enhed
tast selv-service
tro og love-erklæring
vedvarende energi-anlæg
Vestre Landsrets-dom
væg til væg-tæppe
worst case-scenario
åbenbart grundløs-hasteprocedure

1 f. I sammensætninger, hvor et fælles led er udeladt

<i>haveborde og -stole</i>	<i>læse- og/eller skrivefærdighed</i>
<i>krone til krone- eller time til</i>	<i>løn- og arbejdsforhold</i>
<i>time-modregning</i>	<i>mund- og klovsyge</i>
<i>lov- og beslutningsforslag</i>	<i>murersvende- og -lærlingeløn</i>

1 g. I sammensætninger med sidestillede led

<i>borgerlig-liberal (men: socialliberal)</i>	<i>kristelig-social</i>
<i>både-og</i>	<i>køre-hvile-tids-bestemmelse</i>
<i>enten-eller (men: og/eller)</i>	<i>Lolland-Falster</i>
<i>had-kærligheds-forhold</i>	<i>natur-teknik</i>
<i>hjerter-kar-sygdomme</i>	<i>olie-eddike-dressing</i>
<i>hverken-eller</i>	<i>rød-grønne</i>
<i>klippe-klistre</i>	<i>sort-hvid</i>
<i>kraft-varme</i>	<i>spørgsmål-svar</i>
<i>kristelig-demokrat</i>	<i>tæt-lav</i>

I øvrigt

<i>cha-cha-cha</i>	<i>vis-a-vis</i>
<i>fifty-fifty</i>	<i>vol-au-vent</i>
<i>kilowatt-time</i>	<i>walkie-talkie</i>
<i>kl. 9-19 (eller fra kl. 9 til kl. 19)</i>	<i>win-win-options</i>
<i>tete-a-tete</i>	

2. Bindestreg anvendes ikke

<i>acontobeløb</i>	<i>jasiger</i>
<i>allerallerbedst</i>	<i>kollegacoaching</i>
<i>Amsterdamtraktaten</i>	<i>konsumis</i>
<i>Aristeionprisen</i>	<i>Kyotoprotokollen</i>
<i>andengenerationsindvandrere</i>	<i>laserstråle</i>
<i>Aznarprotokollen</i>	<i>Mitchellrapporten</i>
<i>backupfunktion</i>	<i>Maastrichttraktaten</i>
<i>biochip</i>	<i>moder/datterselskabsforhold</i>
<i>Bruggeklubben</i>	<i>nejsiger</i>
<i>Bushadministrationen</i>	<i>networkingafgift</i>
<i>Chiapasprovinsen</i>	<i>Nicetraktaten</i>
<i>Clintondoktrinen</i>	<i>nonfoodmærke</i>
<i>Coutonouaftalen</i>	<i>nåsiger</i>
<i>djøfisering</i>	<i>offline</i>
<i>duformen</i>	<i>onlinebehandling</i>
<i>Edinburghafgørelsen</i>	<i>Panamakanalen</i>
<i>elvarme</i>	<i>pingpong</i>
<i>euroområde</i>	<i>plidderpladder</i>
<i>flygtninge/indvandrerpolitik</i>	<i>radarskærm</i>
<i>Foreningsdanmark</i>	<i>Rambouilletforhandlingerne</i>
<i>genchip</i>	<i>sinkmekanisme</i>
<i>gløggilde</i>	<i>socialliberal</i>
<i>gåhjemmøde</i>	<i>stilleben</i>
<i>gåpåmod</i>	<i>tagselvbord</i>
<i>halvtitiden</i>	<i>Tamperetopmødet</i>
<i>Haribopædagogik</i>	<i>tamtam</i>
<i>hightechkriminalitet</i>	<i>Tobinskat</i>
<i>hoosaløsning</i>	<i>Trumandoktrinen</i>
<i>ikkeangrebspagt</i>	<i>ubåd</i>
<i>ikkeryger</i>	<i>ufojæger</i>
<i>ikkevoldelig</i>	<i>uland</i>
<i>iland</i>	<i>Wassenaaraftale</i>
<i>impactvurdering</i>	<i>økosystem</i>
<i>japarti</i>	<i>øsamfund</i>

BIORDS-T

1. Altid -t

1 a. Biord, der betegner en måde

Eksempler:

Han talte hurtigt.

Et miljømæssigt godt grundlag.

En særligt sagkyndig.

1 b. Biord, der angiver en grad, ender på -ig eller -lig og står selvstændigt i sætningen

Eksempler:

Vi trænger gevaldigt til en gennemgribende diskussion.

Spørgsmålet er ikke tilstrækkeligt oplyst.

Priserne er steget betydeligt.

1 c. Følgende biord, der betegner tid og ender på -ig eller -lig:

dagligt, jævnlige, midlertidigt, månedligt, regelmæssigt, rettidigt, tidligt, ugentligt, årligt

2. Aldrig -t

2 a. Biord, der ender på -vis

2 b. Rene biord, der ender på -lig:

forhåbentlig, følgelig, gladelig, klogelig, morderlig, nævnlige, nemlig, rettelig, sandelig, temmelig, unægtelig

2 c. Biord, der har uegentlig eller svækket betydning og ender på -ig eller -lig

Eksempler:

Han blev forfærdelig glad.

Hun kan ikke rigtig stave.

Særlig det sidste punkt bliver et problem.

2 d. Biord, der angiver en grad, ender på -ig eller -lig og lægger sig til et tillægsord eller et andet biord

Eksempler:

Det er fuldstændig korrekt.

Vi vil vældig gerne komme.

2 e. Følgende biord, der betegner tid og ender på -ig eller -lig:

bestandig, evindeligt, fremtidig, ideligt, nylig, oprindeligt, samtidig, slutteligt, snarligt, sædvanligt, uafladeligt, ustandseligt, øjeblikkeligt

3. Måske -t

Biord, der skal have -t eller ikke have -t afhængigt af betydningen:

antagelig(t), endelig(t), foreløbig(t), fuldkommen(t), knap(t), ligefrem(t), lovlig(t), pludselig(t), præcis(t), selvfølgelig(t), sjælden(t), stadig(t), virkeligt(t)

4. Oversigt over de mest almindelige biord med og uden -t

Biord, der både kan have -t og ikke have -t, er forklaret ved eksempler.

Biord, der har forskellig betydning afhængigt af, om de har -t eller ej, er markeret med fed.

afhængigt

afsindig(t)

Det er afsindig vigtigt.

De skreg afsindigt.

almindelig(t)

Han er mere end almindelig dum.

Det er almindeligt kendt.

alvorlig(t)

Alvorlig talt mener jeg noget ganske andet.

Han er alvorligt syg af SARS.

angiveligt

antagelig (nok, formodentlig, sandsynligvis)

Hun er antagelig ligeglad

antageligt (acceptabelt, går an)

Hun klarede prøven antageligt.

bestandig

betydelig(t)

Det kan gøres betydelig billigere.

De vil blive reduceret betydeligt.

betænkelig(t)

Der var betænkelig mange huller i hans viden.

Lægen så betænkeligt på patienten.

billedlig(t)

Billedlig talt havde han en glorie om hovedet.

Det skal forstås billedligt.

bitterlig(t)

Det gør mig bitterlig ondt.

Hun græd bitterligt.

bogstaveligt(t)

Bogstavelig talt synes jeg det samme.

Det skal ikke forstås bogstaveligt.

dagligt (men: *til daglig*)

delvis

dårlig(t)

Det ved jeg dårlig nok.

Det går dårligt.

egentlig

endelig (bare, absolut)

Tag endelig svigermor med.

endelig (omsider, langt om

længe, til slut)

Nu har jeg endelig fundet nummeret.

endeligt (afsluttende, definitivt, endegyldigt)

Spørgsmålet er ikke endeligt besvaret.

enormt

etapevis

evindelig

eventuelt

foreløbig (indtil videre)

Vi bliver foreløbig boende her.

foreløbigt (i modsætning til endeligt)

Spørgsmålet er foreløbigt besvaret.

forfærdelig(t)

Jeg blev forfærdelig glad.

Han opførte sig forfærdeligt.

forholdsmæssig(t)

Det er en forholdsmæssig stor stigning.

Tallene ændrede sig forholdsmæssigt.

forhåbentlig

formelig

formentlig

formodentlig

fremtidig

frygtelig(t)

De blev frygtelig kede af det.

De behandlede ham frygteligt.

fuldkommen (helt)

Udvalget blev nedsat på fuldkommen forkerte præmisser.

fuldkomment (perfekt)

Hun spillede nummeret fuldkomment.

fuldstændig(t)

Jeg deler fuldstændig talerens synspunkt.

For at der kan blive fred, må der samarbejdes fuldstændigt.

følgelig

gennemsnitligt

gevaldig(t)

De morede sig gevaldigt og gevaldig højlydt.

gladelig

gradvis

grangivelig

grænseløst

henholdsvis

hovedsagelig

idelig

inderlig(t)

Det er vi inderlig imod.

Det skuffer mig inderligt.

indledningsvis

indvendig

jævnlige

klogelig

knap (næppe, næsten ikke, ikke helt)

Vi forstod knap, hvad hun sagde.

knapt (kortfattet, utilstrækkeligt, sparsommeligt)
Rationerne var knapt afmålte.

kolossalt

ligefrem (endog, minsandten)
Det var ligefrem komisk.

ligefremt (direkte, enkelt, uimponeret, frimodigt)
Han talte jævnt og ligefremt.

lige gyldigt

lovlig (lidt for)
Hun tager lovlig let på sit arbejde.

lovligt (legalt, lovmæssigt)
Konflikten var lovligt varslet.

midlertidigt

morderlig

muligt

muligvis

månedligt

månedsvist

navnlig

nylig

nær(t)

De stod hinanden nær.
En nært forestående begivenhed.

nødig

nøjagtig(t)

Det er prioriteret, nøjagtig som det blev lovet.
Arbejdet var nøjagtigt udført.

offentligt

oprigtig(t)

Oprigtig talt mener jeg det samme.

Sig mig det oprigtigt.

oprindelig

ordentlig(t)

Han er ordentlig i stødet.

Du skal opføre dig ordentligt!
overordentlig(t)

Det er overordentlig vigtigt.

De glædede sig overordentligt.

personligt

pludselig (i det samme)

Pludselig begyndte det at hagle.

pludseligt (uventet, overilet)

Det hele skete pludseligt.

præcis (fuldstændig, nøjagtig)

Kan du forklare, præcis hvad du mener?

præcist (med præcision, omhyggeligt, på en præcis måde)

Alle opgaverne blev løst præcist.

regelmæssigt

relativt

rettelig

rettidigt

rigelig(t)

Huset var rigelig stort.

Børnene støjer lidt rigeligt.

rigtig(t)

Han kan ikke rigtig stave.

Hun kan ikke stave rigtigt.

rimelig(t)

På en rimelig forsvarlig måde.

De klarede sig rimeligt.

rolig(t)

I kan rolig blive hjemme.

Tag det nu roligt.

samtidig

sandelig

sandsynligt

sandsynligvis

selvfølgelig (naturligvis, ganske vist)

Han havde selvfølgelig glemt sin madpakke igen.

selvfølgeligt (naturligt)

Bemærkningen kom helt selvfølgeligt.

selvstændigt

sjælden (overordentlig, usædvanlig)

Det var en sjælden flot forestilling.

sjældent (ikke ofte)

Vi har sjældent set mage.

stadig (endnu, stadig væk, hele tiden)

Den stadig mere raffinerede fremstilling.

stadigt (vedholdende, uafbrudt)

Hun har arbejdet stadigt på sin bog.

synderlig(t)

Der var ikke synderlig mange tilbage.

Det generer mig ikke synderligt.

sædvanlig

sædvanligvis

særlig(t)

De særlig høje satser.

Forsinkelsen skyldes særligt undskyldende omstændigheder.

sørgeligt

temmelig

tidligt (men: *i morgen tidlig*)

tilfældigvis

tilstrækkelig(t)

Spørgsmålet er ikke tilstrækkelig grundigt belyst.

Sagen skønnes tilstrækkeligt oplyst.

uafhængigt

uafslædlig

ualmindelig(t)

En ualmindelig god undskyldning.

Fuglen opførte sig ualmindeligt.

udtrykkeligt

udvendig

uforholdsmæssig(t)

Det var en uforholdsmæssig stor stigning.

Tallene ændrede sig uforholdsmæssigt.

ugentligt

umånerlig(t)

Han har umånerlig mange penge.

De glædede sig umånerligt.

umuligt

underlig(t)

Det klinger underlig hult.

Det lyder dog underligt.

undtagelsesvis

unægtelig

unødig(t)

Du gør dig unødige mange
bekymringer.

Det er formkrav, som unødigt
hindrer vedtagelse.

ustandselig

utrolig(t)

Jeg er utroligt glad.

Hvor utroligt det end lyder.

uvægerlig

virkelig (i realiteten, vitterlig)

Er det virkelig mig, du mener?

Hun klarede sig virkelig godt.

virkeligt (realistisk, sandt)

Hun udførte rollen meget vir-
keligt.

vitterlig

voldsomt

vældig(t)

Det var en vældig god film.

Det interesserer mig vældigt.

væsentlig(t)

Et væsentlig sværere valg.

Lavere priser styrker konkur-
renceevnen væsentligt.

ærlig(t)

Det er ærligt talt for dårligt.

Det har han ærligt fortjent.

øjeblikkelig

øjensynligt

årligt

DOBBELTFORMER

Retskrivningsordbogen giver i nogle tilfælde valgfrihed mellem to eller flere skrivemåder. I oversigten nedenfor er anført de former, hvor en af de valgfri skrivemåder er obligatorisk for Folketingstidende.

For de øvrige dobbeltformer gælder der to principper:

- Hvis det kan høres, hvilken form taleren har brugt, f.eks. moderen/moren, nævnte/nævned, anvendes denne.
- Hvis det ikke kan høres, hvilken form taleren har brugt, f.eks. balde/balle, galopere/galoppere, anvendes en af de valgfri skrivemåder i hele den pågældende tekst.

Oversigt over valgte dobbeltformer

anden behandling, andenbehandlingen (i betænkninger:
2. behandling)

anselig

bagest

barseldagpenge, -orlov osv.

bedriftværn

bevilge

bevislig

bjærge, at

Bruxelles

bødeforelæg

camouflage, camouflere

centeret

charteret

checken, checks

clips (flertal: *clips*)

dagsordenen, dagsordener

diarré

du, duer

Egypten

elleve, elleve

enfamilieshus

etage (toetageshus osv.)

finanslovaftale, -behandling,

-debat, -forlig, -forslag, -konto,

-ordfører, -ændring osv.

fiskerfartøj

fiskerflåde

fiskerkutter

fonden, fonde

forespørgslen

forny, fornyer, fornyes

forpligte

forpligtelse

for resten

forretningsordenen

fortrinnet

fosteret

fængslet

færdslen

første behandling, førstebehandlingen (i betænkninger:

1. behandling)

<i>grundskyldpromille</i>	<i>minimumskrav, -straf osv.</i>
<i>grønfoeder</i>	<i>misbruget</i>
<i>grønsager</i>	<i>Mozambique</i>
<i>gudbevares</i>	<i>mund- og klovsyge</i>
<i>gudhjælpemig</i>	<i>mønsteret</i>
<i>gudskelov</i>	<i>nogen sinde</i>
<i>handelen</i>	<i>nytteløs</i>
<i>handicap</i>	<i>nævninge, nævningene</i>
<i>herregud</i>	<i>offeret</i>
<i>hertillands</i>	<i>om end</i>
<i>hjemmelen, hjemler</i>	<i>opsigtvækkende</i>
<i>hundrede</i>	<i>raskvæk</i>
<i>hæfte</i>	<i>regiet</i>
<i>højtaler</i>	<i>registeret</i>
<i>højtravende</i>	<i>reglen</i>
<i>immer væk</i>	<i>ressource</i>
<i>indfri, indfrier, indfries</i>	<i>risiko, risici</i>
<i>indkassere</i>	<i>scanne</i>
<i>indvillige</i>	<i>Schweiz</i>
<i>ingen sinde</i>	<i>sedlen</i>
<i>ingenting</i>	<i>sejrsikker</i>
<i>interviews, interviewene</i>	<i>selv om</i>
<i>intetsteds</i>	<i>selv samme</i>
<i>islættet</i>	<i>siden hen</i>
<i>kigge, få kig på</i>	<i>sigt, på lang sigt</i>
<i>konti, kontiene</i>	<i>simpelt hen</i>
<i>kurset, kurser</i>	<i>somme tider</i>
<i>kæmpestor</i>	<i>sprogbrugen</i>
<i>laissez faire-politik</i>	<i>stadig væk</i>
<i>lavtløn</i>	<i>straffebestemmelse</i>
<i>lillebitte</i>	<i>strafferamme</i>
<i>lovsform</i>	<i>strafferetlig</i>
<i>lovs kraft</i>	<i>søreme</i>
<i>Luxembourg</i>	<i>så vel</i>
<i>maksimum, maksima</i>	<i>tackle</i>
<i>maksimumssats, -beløb osv.</i>	<i>taknemlig</i>
<i>mandår</i>	<i>test (flertal: test)</i>
<i>mangelen</i>	<i>tidkrævende</i>
<i>margen</i>	<i>tidnød</i>
<i>massemedie</i>	<i>tidrøvende</i>
<i>minimum, minima</i>	<i>tidsnok</i>

<i>tilfælles</i>	<i>uvederhæftig</i>
<i>tillidvækkende</i>	<i>vederhæftig</i>
<i>tillykke</i>	<i>velbjærget</i>
<i>tog (flertal: tog)</i>	<i>venligsindet</i>
<i>tredive, tredivte</i>	<i>værelse (toværelseslejlighed osv.)</i>
<i>tredje behandling, tredjebehandlin-</i>	<i>væsenet</i>
<i>gen (i betænkninger:</i>	<i>våbnet</i>
<i>3. behandling)</i>	<i>zigzag</i>
<i>trinnet, trinnene</i>	<i>ømtålelig</i>
<i>truslen</i>	<i>øre (kroner og øre)</i>
<i>trævl</i>	<i>ører (til at høre med)</i>
<i>uforudselig</i>	

FORKORTELSER

I det følgende beskrives de standardforkortelser, som anvendes i Folketinget, specielle folketingsforkortelser og initialforkortelser.

1. Standardforkortelser

1 a. Ord, der forkortes i både forhandlingerne og andre tekster:

almindelig	<i>alm.</i>	– forkortes kun i forbindelsen alm. del
blandt andet	<i>bl.a.</i>	
blandt andre	<i>bl.a.</i>	
centimeter	<i>cm</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
cirka	<i>ca.</i>	– forkortes kun umiddelbart foran et tal
decibel	<i>dB</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
deciliter	<i>dl</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
det vil sige	<i>dvs.</i>	– forkortes kun foran enkeltstående ord: <i>Det gælder udlændinge, som har fået opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, dvs. konventionsflygtninge, de facto-flygtninge og kvoteflygtninge.</i> <i>Men: Ved siden af boligblokken ligger butikkerne, det vil sige, at indkøbsmulighederne er gode.</i>
etcetera	<i>etc.</i>	
for eksempel	<i>f.eks.</i>	
fungerende	<i>fg.</i>	– forkortes kun i forbindelse med talerbetegnelser, når en tingsekretær fungerer som formand, eller en minister taler på en anden ministers vegne
gram	<i>g</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
hektar	<i>ha</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kilogram	<i>kg</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kilohertz	<i>kHz</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kilojoule	<i>kJ</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kilometer	<i>km</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kilometer i timen	<i>km/t.</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kilowatt	<i>kW</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kilowatt-time(r)	<i>kWh</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
klokken	<i>kl.</i>	– forkortes kun umiddelbart foran et tal

krone(r)	<i>kr.</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kubikmeter	<i>m³</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
kvadratmeter	<i>m²</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
liter	<i>l</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
maksimalt/maksimum	<i>maks.</i>	– bruges kun, hvis forkortelsen udtales som et ord: <i>Det tager maks. 2 timer</i>
med flere	<i>m.fl.</i>	– forkortes kun, hvis det ikke lægger sig til andre ord: <i>Hansen, Olsen, Jensen m.fl. Men: lov om tandlæger, lov om dyrlæger med flere love</i>
med mere	<i>m.m.</i>	
med videre	<i>m.v.</i>	
megawatt	<i>MW</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
meter	<i>m</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
milliard(er)	<i>mia.</i>	– forkortes kun umiddelbart foran forkortelser
million(er)	<i>mio.</i>	– forkortes kun umiddelbart foran forkortelser
nummer	<i>nr.</i>	– forkortes kun foran tal, men: <i>samfundets fjende nummer et</i>
obs	<i>obs</i>	– bruges kun, hvis forkortelsen udtales som et ord: <i>Vi er obs på problemet</i>
og så videre	<i>osv.</i>	
o.k./okay	<i>o.k.</i>	
paragraf	<i>§</i>	– tegnet bruges kun foran tal: <i>§§ 7–9, § 10, stk. 1, og § 11</i>
per	<i>pr.</i>	– <i>pr. hektar, pr. kvadratmeter, pr. kilo</i>
procent	<i>pct.</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal, men: <i>jeg er hundrede procent enig</i>
punktum	<i>pkt.</i>	– forkortes kun i forbindelse med lovparagraffer: <i>§ 1, stk. 2, 3. pkt.</i>
stykke	<i>stk.</i>	– forkortes kun umiddelbart foran et tal
ton	<i>t</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
tønde	<i>td.</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
tønder	<i>tdr.</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
volt	<i>V</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
watt	<i>W</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal

1 b. Ord, der kan forkortes i andre tekster end forhandlingerne:

angående	<i>ang.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
artikel	<i>art.</i>	– forkortes kun i noter
dags dato	<i>d.d.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
danske kroner	<i>dkr.</i>	– DKK kan bruges i tabeller og lign.
dennes	<i>ds.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
dette år	<i>d.å.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
eksklusive	<i>ekskl.</i>	
eller lignende	<i>el.lign.</i>	– forkortes kun, hvis det ikke lægger sig til andre ord: <i>parcelhuse, landbrugsejendomme el.lign.</i> , men: <i>eller lignende bygninger</i>
euro	<i>EUR</i>	– kan kun bruges i tabeller og lign.
eventuelt	<i>evt.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
forhenværende	<i>frv.</i>	– forkortes kun umiddelbart foran tidligere titel og navn
formand	<i>fmd.</i>	– forkortes kun i forbindelse med underskrift
flere følgende	<i>ff.</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
følgende	<i>f.</i>	– forkortes kun umiddelbart efter et tal
følgende	<i>flg.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
henholdsvis	<i>hhv.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
inklusive	<i>inkl.</i>	
journalnummer	<i>j.nr.</i>	– forkortes kun i forbindelse med journalnummeret
jævnfør	<i>jf.</i>	
med hensyn til	<i>mht.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
måned	<i>md.</i>	– kan kun bruges i tabeller og lign.
måneder	<i>mdr.</i>	– kan kun bruges i tabeller og lign.
månedlig	<i>mdl.</i>	– kan kun bruges i tabeller og lign.
norske kroner	<i>nkr.</i>	– NOK kan bruges i tabeller og lign.
næstformand	<i>nfmd.</i>	– forkortes kun i forbindelse med underskrift
og lignende	<i>og lign.</i>	– forkortes kun, hvis det ikke lægger sig til andre ord: <i>parcelhuse, landbrugsejendomme og lign.</i> , men: <i>og lignende bygninger</i>
på grund af	<i>pga.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.
på udvalgets vegne	<i>p.u.v.</i>	– forkortes kun i forbindelse med underskrift
side	<i>s.</i>	– forkortes kun foran tal
svenske kroner	<i>skr.</i>	– SEK kan bruges i tabeller og lign.
vedrørende	<i>vedr.</i>	– forkortes kun i aktstykker, bilag og lign.

2. Specielle folketingsforkortelser

I Folketingets dokumenter bruges en række forkortelser for forslag (L, B og V), forespørgsler (F), redegørelser (R, UF), spørgsmål (S, US), folketingsgrupper (f.eks. V, S, DF, SIU), navne på udvalg (f.eks. REU) m.v. Disse forkortelser er mere udførligt beskrevet i Formaliavejledningen og i Oversigt over stående udvalg m.v.

3. Initialforkortelser m.v.

Initialforkortelser er forkortelser af egennavne og fællesnavne. De er dannet af begyndelsesbogstaver fra flere ord eller orddele.

Initialforkortelser af egennavne skrives med store bogstaver, f.eks.

*CPR, DSB, EU, FN, GATS, HT, NATO, OPEC, OSCE, SFOR,
UNESCO, USA, WWW (men: www.folketinget.dk)*

Andre forkortelser af egennavne skrives med stort begyndelsesbogstav, f.eks.

Danida, Elsam, Euratom, Mifresta, Ospar

Også initialforkortelser af fællesnavne skrives med store bogstaver, f.eks.

*AD, AF, AMBI, ATP-bidrag, BNP, CVU, DAU, DM, DUT, ED, EM,
EUD, GSK, HA, HD, MEP, MF, MS, OL, SFO, SOSU, VM, VIP, VUC*

Men mange almindelige forkortelser af denne type skrives med små bogstaver, f.eks.

*aids, a-kraft, bh, bz'er, cand.mag., cd, cd-rom, ddt, dna, dr.med., dtp, dvd,
edb, efg, egu, epo, gmo, hf, hg, hh, hlx, hiv, id-kort, it, m/k, ngo, obs., pc,
ph.d., p-pille, p-skive, pvc, sms, tf, tv, ug, vvs, wc*

Forkortelser, hvor der er valgfrihed mellem store og små bogstaver, skrives med små bogstaver, f.eks.

a/s, cpr-nr., cv, cvr-nr., i/s, k/s, nb., pr, p.s.

Bøjning

Efter initialforkortelser uden punktum sættes apostrof, f.eks.

dvd'en, MF'er, tv's, NATO's, DUT'e, men: edb-ficere

Efter initialforkortelser med punktum sættes ikke apostrof, f.eks.

ph.d.en, dr.phil.er, B.T.s

Efter forkortelser af typen Danida sættes ikke apostrof, f.eks.

Danidas, Euratoms, Økofins

Sammensætninger

Se afsnittet om bindestreger i sammensætninger med forkortelser side 23.

KOLON

Kolon er et præsentationstegn, der i modsætning til punktum, spørgsmålstegn og udråbstegn viser fremad. Der må kun være ét kolon imellem to punktummer.

1. Kolon anvendes

Foran direkte tale og citater samt foran forklaringer og uddybninger

Eksempler:

Til Enhedslistens ordfører vil jeg gerne sige: Pengene er selvfølgelig brugt til formålet.

I statsministerens åbningstale står:

»Regeringen vil gøre det mere attraktivt for de ældre at blive længere på arbejdsmarkedet.«

Der er talrige vandløbsrapporter, der fortæller det modsatte: at vandkvaliteten er stigende.

Et af punkterne på dagsordenen vakte megen furor: ligestilling.

2. Kolon anvendes ikke

2 a. Foran forklaringer og uddybninger, der indledes med ord som bl.a., dvs., f.eks., nemlig

Eksempler:

Det er vigtigt at gentage præsident Bushs kloge ord i tiden lige efter de tragiske hændelser i USA, nemlig at kampen mod terrorisme ikke må blive og ikke er en kamp mellem religioner.

Folkeskolen skal være af høj kvalitet, både når det gælder det faglige indhold, og når det gælder de mere bløde kompetencer, f.eks. samarbejde, kreativitet og forståelse for demokrati.

2 b. Foran indskud

Eksempel:

Et af de diskuterede emner, ligestilling, vakte megen furor.

2 c. Efter overskrifter

Eksempler:

Meddelelser fra formanden

Samtykke til behandling

Begrundelse

Besvarelse

Forhandling

Afstemning

3. Stort eller lille efter kolon

3 a. Med stort efter kolon

Første ord efter kolon skrives med stort, når det, der følger efter, er direkte tale eller en sætning, der kan stå alene. I nyt afsnit efter kolon skrives første ord altid med stort.

Eksempler:

Sagen var oplagt: Hun havde vidst det hele tiden.

Det er jo det, vi diskuterer i dag: Vil man risikere det eller ej?

Eller sagt på en anden måde: Er Elsparefonden en cigarkasse, der ikke må røres i de årlige finanslovværelser?

Vi andre må læne os tilbage og stilfærdigt stille spørgsmålet: Hvornår?

I dag siger vi altså: Hellere lidt end slet ingenting.

Følgende kan indgive klage til nævnet:

*Enhver, der har retlig interesse heri,
organisationer og offentlige myndigheder,*

...

3 b. Med lille efter kolon

Første ord efter kolon skrives med lille, når det, der følger efter, ikke er en sætning, der kan stå alene.

Eksempler:

Han kom med sin sædvanlige indvending: at det ville gå ud over pensionisterne.

Det gør man i en tid, hvor vi har behov for det modsatte: internationale løsninger, international politik, internationalt lederskab.

KOMMA

1. Altid komma

1 a. Før og efter ledsætninger

Eksempler:

De spillere, der ikke overholder reglerne, må selv tage ansvaret.

Skriv blot, hvad der falder dig ind.

Tak, fordi I har passet katten.

At de var utilfredse, var ikke så sært.

Men: *At forhandle yderligere vil være formålsløst.*

Jeg er ikke enig, for så vidt angår den sidste bemærkning.

Hvad de multinationale selskaber angår, står der i regeringens redegørelse, at man vil have en handlingsplan.

1 b. Foran udvidede bindeord, når de meningsmæssigt hører til ledsætningen

Det gælder bl.a. følgende bindeord:

al den stund

end at

forudsat at

i anledning af at

i betragtning af at

i den udstrækning

i det omfang

i og med at

med henblik på at

på grund af at

på samme måde som

på trods af at

samtidig med at

under forudsætning af at

under hensyntagen til at

under hensyn til at

uanset at

uanset om

Eksempler:

Det vil ikke være relevant, i betragtning af at vi har en stigende arbejdsløshed.

Vi vil få en stor del af grænsehandelen tilbage til danske butikker, i det omfang påstanden om en tredobling af spiritussalget kommer til at holde.

Det var det, den tidligere regering ikke ville, på trods af at den var støttet af os.

Der er lang ventetid i den offentlige administration, samtidig med at tusindvis af dimittender er arbejdsløse.

1 c. Foran hv-ord**Eksempler:**

Udvalget bestemmer, hvilke kvantiteter der må indføres.

Det er uvist, hvilket af de to lovforslag der først kommer til behandling.

Jeg ved ikke, hvem af dem der skal være ordfører.

1 d. Foran »men«**Eksempler:**

Det handler om muligheder, men også om personligt ansvar.

Norge er ikke medlem, men gennemfører al den lovgivning, som man vedtager i EU.

Når »men« indleder et indskud, sættes også komma efter indskuddet.

Eksempler:

Derfor synes jeg, at forslaget som forslag, men ikke tankerne bag, nærmest hører hjemme i syltekrukken.

Sidst, men ikke mindst, fremturer oppositionen atter med deres såkaldte kloge svinestop.

1 e. Før og efter parentetiske tilføjelser

Eksempel:

Da vores ordfører, hr. Mogens Jørgensen, ikke kan være til stede, skal jeg læse ordførertalen op.

Men: *Det mente daværende medlem af Folketinget hr. Martin Glerup.*

1 f. Mellem sideordnede tillægsord

Eksempler:

*de mindre, selvstændige erhverv
en kold, frostklar vinterdag
en lille, idyllisk by*

*en mindre, lækker lejlighed
et enormt, grimt boligkompleks
et godt, brugt fjernsyn*

Men ikke mellem to tillægsord, hvis det første er underordnet det andet.

Eksempler:

*de relevante faglige organisationer
en lille fransk by*

*fast statslig ydelse
fundamentalistisk islamisk imam*

2. Aldrig komma

2 a. Mellem sideordnede ledsætninger med fælles indledningsord

Eksempler:

Da udvalget ikke har afsluttet sit arbejde og betænkningen ikke er omdelt, skal jeg udsætte mødet.

Hvis patienterne er smittefarlige og de ikke isoleres, vil de frembyde fare.

Jeg tror, (at) Olsen bliver forfremmet og Jensen rejser.

2 b. Mellem sætninger med fælles led

Eksempler:

Det vil og det kan vi ikke tage et ansvar for.

Det har ligget regeringen og det har ligget os meget på sinde, at vi styrker den regionale udvikling.

Lovforslaget lægger op til, at offentligheden får at vide, hvor der er og hvor der ønskes placeret master og antennesystemer.

2 c. Efter indskud, der har et led tilfælles med den sætning, som står foran indskuddet

Eksempler:

Sådan hørte jeg ordvekslingen mellem, jeg tror, det var ordføreren og ministeren.

Magthaverne har nu i, det er vist 3 år forsikret os om, at de fører en krig mod terror.

Ligeværd er lige præcis det, jeg har, jeg var lige ved at sige forkyndt i understregningen af, at den rette moral er den enkeltes ansvarlighed.

2 d. I sætningsknuder

En sætningsknude er en sproglig konstruktion, som består af to eller flere sætninger, hvor et led fra den anden sætning eller en af de efterfølgende sætninger er rykket frem forrest i den første sætning.

Eksempler:

Det tror jeg ikke er muligt.

Nærmere tror jeg ikke det er muligt at komme det.

Det synes jeg ikke man kan sige at han er.

Det er en sag, (som) jeg tror at partiet snarest må tage stilling til.

2 e. Foran »osv.« og imellem »osv.« og »osv.«

Eksempler:

Vi skal styrke faglighed, social indlæring osv. både i dagtilbuddene og folkeskolen.

Vi bruger mange penge på at forklare de fremmede, der kommer hertil, hvordan vores kultur er osv.

Vi sparer udgifter til sygefravær, arbejdsskadeerstatning, førtidspension osv. osv.

Det samme gælder »etc.«

KURSIV

Kursiv bruges til fremhævelser og regibemærkninger. I WPS+ er det ikke muligt at kursivere. I stedet bruges understregning, som senere i processen ændres til kursiv. Understregning laves ved hjælp af 9-tasten på det numeriske tastatur.

1. Fremhævelser

Kursiv kan bruges til at fremhæve betonedede ord eller orddele, dog kun i meget begrænset omfang.

Eksempler:

Når ordføreren siger, at jeg er stærkt optaget af, at kommunerne skal have adgang til at tegne sygeforsikringer, må det bero på en misforståelse. Det er jeg ikke stærkt optaget af.

For at den ældre kan holde sig i gang længst muligt, skal der være tid til, at hjemmehjælperen f.eks. kan vaske op og lave mad med den ældre, i stedet for at hjemmehjælperen gør det for den ældre.

Vi skal bryde den negative sociale arv.

Hvad med udnyttelse af den boligmasse, vi allerede har bygget?

Det hedder hr. Morten Mortensen.

Det er et forhandlingsmandat og ikke et forhandlingsresultat.

Hvorfor ønsker regeringen at ændre forureneren betaler-princippet til forureneren betales-princippet?

Vi mener, at der i forslaget bør stå, at ministeren kan bemyndiges, og ikke, at han skal bemyndiges.

2. Regibemærkninger

Kursiv bruges ved alle regibemærkninger i Folketingets forhandlinger.

Eksempler:

Formanden:

Det fremgik ikke, at hr. Ole Olsen bad om ordet for en kort bemærkning. (Ole Olsen (X): Det gjorde jeg!). Jamen det fremgik ikke, og det var hans tur i ordførrækken.

(En mobiltelefon ringer).

(Ministeren afstår fra at svare).

(Ophold).

(Statsministerens opfordring besvaredes med et trefoldigt hurra).

SEMIKOLON

Semikolon er et valgfrit tegn. Det vil sige, at det aldrig er obligatorisk at bruge det, og det bør i princippet ikke forekomme i lovttekster. Når det sættes, erstatter det punktum eller komma. Nogle bruger semikolon ofte, mens andre aldrig bruger det. For at opnå en vis ensartethed anbefales det derfor at bruge semikolon med måde, og i følgende tilfælde kan det sættes:

1. Mellem to helsætninger, der indholdsmæssigt er tæt forbundne

Et semikolon kan bruges til at vise, at to helsætninger hører særlig tæt sammen. Det er typisk i de tilfælde, hvor man synes, et punktum er for meget og et komma for lidt.

Eksempler:

Vi har spurgt til det, men der er ingen, der tager nogen konsekvens heraf i Socialdemokratiet; man piber kun.

Socialdemokratiet er ikke modstander af skattelettelser; vi vil bare ikke love nogen.

Og det bliver dyrt for skatteyderne; det er det, det viser.

Jeg kan ikke rigtig huske, at jeg sagde, at kommunerne var dødtrætte af at få tildelt flygtninge; det tror jeg faktisk ikke jeg sagde.

Vi regner da med et valg næste år; det er klart.

2. Ved opremsninger

Når der opremses en række standpunkter, begrundelser etc. i sideordnede sætninger med underordnede sætninger inden for samme punktum, kan det være svært at overskue, hvordan de forskellige sætninger hører sammen, hvis der kun bruges komma. Her kan man i stedet sætte semikolon foran de sideordnede sætninger.

Eksempler:

Socialdemokratiet mener, at der bør være lige muligheder for alle med hensyn til levevilkår og aktiv deltagelse i samfundet, og at der bør gøres en ekstra indsats for de udsatte, især med hensyn til at give dem en plads på arbejdsmarkedet; at der bør arbejdes for at højne kvaliteten og afkorte ventetiderne i det offentlige sygehusvæsen, og at den frie og lige adgang til behandling bør fastholdes; at kvaliteten i ældreomsorgen bør øges; og at rammerne for folkeskolen bør forbedres.

Vi mener, at alkoholmisbruget fortsat er et væsentligt problem; at det er en samfundsmæssig opgave at sikre, at der er tilstrækkelig behandlingsskapacitet og relevante behandlingstilbud; at ministeriet bør pålægge kommunerne at iværksætte et udredningsarbejde, som skal afdække den samlede behandlingsindsats; og at udredningsarbejdet bør afsluttes inden for 2 år.

Jeg vil meget hellere have, at vi får en skattedebat om, hvordan den almindelige dansker føler skatteåget på sin krop; føler, hvor meget de 24 mia. kr., som regeringen har pålagt danskerne i ekstraskat, siden den trådte til, belaster den enkelte dansker; føler, hvor meget de brandskattes; føler, hvor urimeligt det er, at de arbejder mandag, tirsdag, onsdag og lidt af torsdagen for andre og resten af torsdagen og fredagen for sig selv og deres familie.

Semikolon kan ved opremsninger også erstatte punktum:

Sjældent har man set en statsminister, der har været så engageret i en folkeafstemningskampagne; sjældent har man set en så enig fagbevægelse været engageret; sjældent har man set et så enigt erhvervsliv være engageret; sjældent har man set så mange penge blive satset på en kampagne; sjældent har man set embedsmænd i den grad bidrage til kampagnen; sjældent har man set så meget informationsmateriale blive spyttet ud fra statsapparatet for at få et bestemt resultat hjem.

3. Ved referering af en anden persons synspunkt

Når en taler refererer, hvad en anden person har sagt, kan det være svært at skelne imellem, hvad der refereres, og hvad der er talerens egen kommentar. Her kan et semikolon bruges til at vise, at sætningen efter semiko-

lonet hører med til den refereredes udtalelser. Punktum eller tankestreg viser, hvor disse udtalelser slutter.

Eksempler:

Jeg har lige hørt – det blev sagt fra talerstolen af hr. Thor Pedersen – at Venstre ikke skjuler noget; der er ikke nogen hemmelige beregninger. Det er vi nu ikke helt overbevist om.

I Venstre mener vi, at pengene skal følge patienten, men det mener man ikke i Socialdemokratiet; der skal være fri og lige adgang til hospitalerne.

I B.T. er man jo lidt efter De Konservative, fordi vi vil lette mellemskatten. Der står i B.T. i dag, at LO-formanden næsten siger o.k. til at lette topskatten. LO's formand vil ikke afvise, at vi skal se på at løfte bundgrænsen for topskatten; LO er jo altid interesseret i bedre vilkår for lønmodtagerne - og så skal vi Konservative stå her og blive kanøflet, fordi vi ser på mellemskatten!

4. I indskud

Nogle sætninger kan være konstrueret på en måde, så de kan være svære at få styr på tegnsætningsmæssigt. Det kan f.eks. dreje sig om sætninger med flere indskud. Der må man jo ikke bruge mere end to tankestreger, og der kan heller ikke sættes punktum eller skrives med stort efter kolon i et indskud mellem to tankestreger. Her kan et semikolon være til hjælp.

Eksempler:

Så er der kun én instans, der skal sætte den grænse, nemlig Folketinget, og hvis ikke statsministeren vil indgå i en dialog om det her – og det kan jeg forstå at statsministeren ikke vil; det er et valg, statsministeren har – så er det eneste alternativ selvfølgelig et konkret forslag i Folketinget.

Her drejer det sig om indgreb – ordføreren har jo ret: folk har jo ikke én mobiltelefon hver; de har snarere to-tre mobiltelefoner hver – i lovlidige borgers adfærd, lovlidige borgere, som ikke til daglig går og tænker over, om de har telefonen åben eller lukket.

5. Formalia

Ved meddelelse om valggrupper sættes semikolon mellem valggrupperne.

Eksempel:

Formanden:

Som punkt 1-35 på dagsordenen er optaget valg af medlemmer og stedfortrædere til en række udvalg m.v. Til disse valg er anmeldt følgende valggrupper: en gruppe på 99 medlemmer: Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Kristendemokraterne;

en gruppe på 80 medlemmer: Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Enhedslisten, Tjóðveldisflokkurin, Siumut og Inuit Ataqatigiit.

Ved afstemninger sættes semikolon foran dem, der hverken stemmer for eller imod.

Eksempler:

Lovforslaget vedtoges med 61 stemmer (V, KF, DF og KD) mod 47 (S, SF og RV); 3 (EL) stemte hverken for eller imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 40 af Pernille Blach Hansen (S) og Elisabeth Arnold (RV) vedtoges med 130 stemmer (V, S, DF, KF, SF, RV og EL); 3 (KD) stemte hverken for eller imod.

Forslag til folketingsbeslutning forkastedes, idet 16 (SF og EL) stemte for, 59 (V og KF) stemte imod; 49 (S, RV og KD) stemte hverken for eller imod.

SKRÅSTREG

1. Skråstreg anvendes i betydningen eller og i betydningen og/eller, f.eks.

borgerne/forbrugerne

elsker/elsker ikke

EU/EØS-land

han/hun

*hensigtsmæssige/ikkehensigtsmæs-
sige beslutninger*

hiv/aids-bekæmpelse

naturen/miljøet

når/hvis

og/eller

plus/minus

vilje/evne

2. Skråstreg anvendes i visse forkortelser

a/s

cad/cam

c/o

i/s

km/t.

k/s

m/k

3. Sammensatte ord med skråstreg skrives uden bindestreg, f.eks.

alkoholforbrug/misbrug

boligforeninger/selskaber

flygtninge/indvanderdebatten

fysio/ergoterapeut

ja/nejdiskussion

job/uddannelsetilbud

læse/skrivevanskeligheder

mer/mindreudgifter

pleje/ældreboliger

4. Skråstreg anvendes til at markere linjeskift i lyrik, f.eks.

»I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme,/ dér har jeg rod, derfra min verden går;/du danske sprog, du er min moders stemme,/så sødt velsignet du mit hjerte når./ Du danske, friske strand,/hvor oldtids kæmpegrave/stå mellem æblegård og humlehøve./ Dig elsker jeg – Danmark, mit fædreland!«

Nb.: årsskiftet 2004/05

SPØRGSMÅLSTEGN

1. Altid spørgsmålstegn

1 a. Efter et direkte spørgsmål

Eksempler:

Hvad så næste år?

Hvad er det egentlig, forslaget går ud på?

Hvem bestemmer, hvordan det skal foregå ude i virksomhederne?

1 b. Efter et direkte spørgsmål efterfulgt af en tilføjelse

Eksempler:

Vil Socialdemokratiet indføre en boligavancebeskatning – ja eller nej?

Hvor skal der ske noget, og hvornår sker det – til efteråret eller i morgen?

1 c. Efter et direkte spørgsmål, som efterfølges af en uddybende sætning

Eksempler:

Hvornår vil ministeren sørge for, at jeg får et fuldstændigt svar på det spørgsmål, jeg har stillet i dag? For dagens svar er jo ikke fyldestgørende.

Ordføreren undrer sig over, hvorfor der ikke er flere, der tager en tolkeuddannelse, men hvorfor skulle man egentlig gøre det? For der er jo ikke nogen, der kræver, at man har den.

Risikerer vi endnu et prishop i 2005 eller 2006? For de garantier, ministeren giver om begrænsning af prisstigninger, ligger jo langt ude i fremtiden.

1 d. Efter et udsagn, som indeholder et direkte spørgsmål efterfulgt af kolon

Eksempler:

Hvordan har Venstres ordfører det med at være medlem af et regeringsparti, hvor den eneste kommentar til, at det går dårligt, er: Det kan vi ikke gøre noget ved?

Kunne man ikke forestille sig, at flertalspartierne i den situation blev fristet til sige: Vi laver en ordning, hvor vi forgylder dem, vi holder af, og straffer dem, vi ikke bryder os om?

Vil regeringen ikke sikre, at priserne på busbilletter kan nedsættes til glæde for de mange mennesker, som har oplevet, at priserne er eksploderet, og ikke bare sige: Vi må se, om vi kan gøre noget ved det næste år?

1 e. Efter et direkte spørgsmål midt i et udsagn

Eksempler:

Hvordan skal det i det hele taget forstås? kunne jeg godt tænke mig at vide.

Er det virkelig regeringens politik? spørger Socialdemokratiets ordfører.

Hvis jeg havde siddet på hænderne og sagt: Mon ikke det begynder at gå i den rigtige retning? så kunne jeg forstå ordførerens argumentation.

1 f. Efter et direkte spørgsmål i et indskud

Eksempler:

Jeg kunne godt tænke mig at høre nærmere om – hvad er det nu, det hedder? – BO-tallene for de næste 3 år.

Ministeren bliver ved med at vige udenom – hvornår får vi et svar? – og derfor vil vi blive ved med at stille det samme spørgsmål.

Jeg kunne godt tænke mig at få en nærmere forklaring på det problem – kan det lade sig gøre? – før jeg tager endelig stilling til ministerens forklaring.

1 g. Efter et retorisk spørgsmål

Eksempler:

De er i nød, men det forstår ministeren måske ikke?

Jeg synes, det er det værste af det, der er i det lovforslag, eller det sværeste – skal vi sige det sådan?

Se også afsnittet om høflighedsspørgsmål side 66 og afsnittet om udråbspørgsmål side 67.

2. Aldrig spørgsmålstegn

2 a. Efter et indirekte spørgsmål

Eksempler:

Så vil jeg spørge, hvad det er for en skjult dagsorden, ministeren har.

SF's ordfører spørger, om jeg kan give en detaljeret redegørelse for regeringens plan.

Jeg spurgte, om Enhedslistens ordfører virkelig mener det, der blev sagt om disse beregninger.

2 b. Efter et retorisk spørgsmål midt i et udsagn

Eksempler:

Ministeren talte om, skal vi kalde dem de utilpassede unge andengenerationsindvandrere, som laver ballade i deres nærområde.

Jeg vil gerne komme nærmere ind på, skal vi sige de økonomiske problemer i kommunerne i forbindelse med regeringens skattestop.

2 c. Efter et høflighedsspørgsmål

Eksempler:

Må jeg have lov at spørge, om ministeren vil forklare, hvordan det egentlig forholder sig med ventelisterne.

Må jeg ikke gøre ministeren opmærksom på, at det ikke forholder sig sådan, som det er beskrevet i redegørelsen.

2 d. Efter et udråbspørgsmål

Eksempler:

Hvad sagde jeg!

*Hvad er det for noget ævl at fremstille det, som om jeg skulle have forsvaret
voldsmænd!*

STORE OG SMÅ BOGSTAVER

1. Personnavne

Personnavne, herunder øge-, kæle- og tilnavne, skrives med stort, f.eks.

Det Borende X, Dynelarsen, Jernladyen, Peter den Store, Polle, Sorte Knud, von Eyben (Von Eyben efter punktum), men med lille som typebetegnelse: ole opfinder, sjuskedorte, sorteper

2. Persontitler

2 a. Særlige titler

Officielle kongelige, fyrstelige og gejstlige titler skrives med stort både i omtale og i tiltale, men med lille, når de blot er en slags stillingsbetegnelser, f.eks.

Hendes Majestæt Dronningen/Deres Majestæt (men: dronning Margrethe/dronningen), Hans Kongelige Højhed Prinsen/Deres Kongelige Højhed (men: prins Henrik/prinsen), Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik/Deres Kongelige Højhed (men: kronprins Frederik/kronprinsen), Hendes Kongelige Højhed Kronprinsesse Mary/Deres Kongelige Højhed (men: kronprinsesse Mary), Hans Kongelige Højhed Prins Joachim/Deres Kongelige Højhed (men: prins Joachim), Hendes Højhed Prinsesse Alexandra/Deres Højhed (men: prinsesse Alexandra), Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Benedikte/Deres Kongelige Højhed (men: prinsesse Benedikte) og Hans Højhed Prins Richard/Deres Højhed (men: prins Richard) samt Hans Excellence/Deres Excellence, Hans Højvelbårenhed/Deres Højvelbårenhed (forældet), Hans Højærværdighed/Deres Højærværdighed og Hans Hellighed/Deres Hellighed

2 b. Almindelige titler

Andre titler, grader og stillingsbetegnelser skrives med lille, f.eks.

Frederik greve Moltke/grev Moltke, præsident Franklin D. Roosevelt, premierminister Winston Churchill, statsminister Thorvald Stauning, kommissionsformand José Manuel Barroso, folketingsformand Christian Mejdahl, kammerherre Holm, hofjægmester Juel, professor Petersen, lektor Blomme, adjunkt Andersen, biskop Balle, pastor Søbye, direktør Schmidt og fuldmægtig Frederiksen samt lord Byron og sir Henry

3. Ordener, priser og udmærkelser

Betegnelser for ordener, priser, udmærkelser m.v. skrives med stort, f.eks.

Akademiets Store Pris, Cavlingprisen, Dannebrogordenen, Elefantordenen, Fortjenstmedaljen, Den Gyldne Bjørn, Den Gyldne Løve, De Gyldne Palmer, Hosebåndsordenen, Ingenio et Arti-medaljen, Jazzparprisen, Medaljen for Ædel Dåd, Nobelprisen, Nordisk Råds Litteraturpris, Prix de Rome, Prix Italia, Bodilprisen, Reumertprisen, Robertprisen, Rosenkærprisen, Sonningprisen og Vandmiljøprisen samt Emmy, Grammy og Oscar

Betegnelser for indehavere af ordener m.v. skrives med lille, f.eks.

kommandør af Dannebrog/dannebrogsmand, elefantridder, nobelpristager, oscarvinder

4. Religiøse og mytologiske skikkelser og steder

Navne på religiøse og mytologiske skikkelser og steder skrives med stort, f.eks.

Allah, Gud, Helligånden, Helvede, Himmerige, Muhammed, Paradis, Satan, Skaberen, Valhal, Åbenbaringen

Hvis navnet indgår i eder, udråb eller faste udtryk, skrives det med lille, f.eks.

et helvedes besvær, paradís på jord, fanden tager de sidste, for guds skyld, gudskelov, på herrens mark (men: i det Herrens år), vorherre bevares

5. Dyre- og plantenavne

Almindelige benævnelser på dyr og planter skrives med lille, f.eks.

ingridmarieæble, marguerit, rottweiler

Første ord i de latinske navne på dyr og planter skrives med stort, f.eks.

Argyranthemum frutescens, Canis, Salmonella manhattan

6. Partier og folketingsgrupper

Navne på partier og folketingsgrupper, herunder deres kaldenavne, skrives med stort, f.eks.

Centrum-Demokraterne, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti (Konservative, De Konservative), Det Radikale Venstre (Radikale, De Radikale), Inuit Ataqatigiit, Kristendemokraterne, Siumut, Socialdemokratiet (Socialdemokraterne), Socialistisk Folkeparti, Tjóðveldisflokkurin, Venstre

Det mener vi Konservative.

Når der ikke er tale om hele partiet eller hele folketingsgruppen, anvendes lille forbogstav, f.eks.

I tv-debatten deltog tre socialdemokrater og tre konservative.

Sammensætninger med navne på partier og folketingsgrupper skrives med stort, f.eks.

Enhedslistepolitik, Fremskridtsmand, Venstreborgmester

7. Institutioner, organisationer, virksomheder

Så vidt muligt følges deres egen bogstavering. Dette indebærer normalt store begyndelsesbogstaver i alle betydende ord, f.eks.

Arbejdstilsynet, Bornholms Regionskommune, Det Centrale Kriminalregister, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Sprognævn, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Erhvervsfremme Styrelsen, Den Europæiske Union, Folketinget, Folketingets Præsidium, Folketingstidende, Fyens Stift, Færøernes Lagting (Lagtinget), Grønlands Landsting (Landstinget), Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Institut for Miljøvurdering, Det Kongelige Teater, Landsorganisationen i Danmark, Miljøministeriet, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser, Odense Brandvæsen, Odense Byråd, Rigsretten, Sokkelund Herred, Statens Serum Institut, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Statsministeriet, Syddansk Universitet, Varde Gymnasium og Hf-kursus, Økonomi- og Erhvervsministeriet

7 a. Kaldenavne

Også kaldenavne skrives med stort, f.eks.

Bagmandspolitiet, Erstatningsnævnet, Kriminalforsorgen (men: Hvordan skal kriminalforsorgen være indrettet?), Kriminalregisteret, Metal, Miljøvurderingsinstituttet, Præsidiat, Seruminstitutet, Sprognævnet, Tidende, Tinget

Dog skrives navne med lille, når de er forkortet så meget, at de ikke uden videre kan genkendes, f.eks.

nævnet (f.eks. for Dansk Sprognævn), skolen (f.eks. for Danmarks Forvaltningshøjskole), universitetet (f.eks. for Københavns Universitet)

Men: *Nævnet (Det Udenrigspolitiske Nævn)*

7 b. Personrelaterede institutionsnavne

Navnet på institutionen eller embedet skrives med stort, men når der er tale om personen, skrives det med lille, f.eks.

Folketingets Ombudsmand/Ombudsmanden (men: Det siges, at Folketingets ombudsmand/ombudsmanden er god til at spille på tværfløjte), Forbrugerombudsmanden, Politimesteren i Køge (men: politimesteren), Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden i Grønland (men: rigsombudsmanden), Rigspolitichefen, Statsadvokaten i Aalborg (men: statsadvokaten og statsadvokaturen)

Bemærk f.eks. *Kammeradvokaturen/kammeradvokaten, Rigsrevisionen/rigsrevisor, Statsrevisoratet/statsrevisorerne*

8. Udvalg, kommissioner m.m.

Navne på udvalg, kommissioner m.m. skrives med stort, f.eks.

Finansudvalget, Ligningsrådet, Magtudredningskommissionen, Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt, Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

9. Ubestemt form

Institutioner, udvalg, kommissioner m.v., hvis navne er i bestemt form (f.eks. Folketinget, Finansudvalget), skrives også med stort i ubestemt form, f.eks.

et nyvalgt Folketing, et enigt Finansudvalg

10. Fællesnavne

Betegnelser, der har karakter af fællesnavne, skrives med lille, f.eks.

arbejdsformidlingen, brandvæsenet, børn og unge-udvalg, folkekirken, folkeregisteret, folkeskolen, forsvaret, færdselspolitiet, hjemmestyret, hjemmeværnet, internationalt udvalg, landsstyret, ligningskommissionen, luftvåbnet, ministeriet, politiet, regeringen, rigspolitiet, socialudvalget, staten, tilsynsrådet

11. Historiske/politiske sager, aftaler, perioder m.v.

Betegnelser for historiske/politiske sager, aftaler, handlingsplaner, begivenheder, perioder skrives med lille, f.eks.

anden verdenskrig, arbejdsmarkedsreform I/II/III, besættelsen, bokseropstanden, dødepakken, folkesundhedsprogrammet, den franske revolution, intifadaen, kartoffelkuren, mediaftalen, det nationale kompromis, pinsepakken, påskekrisen, reformationen, salmonellahandlingsplanen, septemberforliget, det sociale topmøde, stenalderen, tamilsagen, tredivårskrigen, vandmiljøplan I/II/III

Indgår der et egennavn i betegnelsen, skrives den med stort, f.eks.

Dreyfusaffæren, Golfkrigen, Kanslergadeforliget, Løkkeposen, Melleløstkonflikten, Napoleonskrigene, Nørrebro sagen, Riokonferencen, Watergatesagen, Østrigsanktionerne

Følgende politiske/historiske begreber skrives med stort:

Euroland (hele euroområdet), Fort Europa (EU), Jerntæppet (opdelingen af Europa under den kolde krig), Nord (verdens rige lande), Ondskabens Akse (Iran, Irak, Nordkorea), Ondskabens Imperium (Sovjetunionen), Syd (verdens fattige lande), Det Tredje Rige (Hitlertyskland), Vest (den vestlige verden), Øst (forhenværende kommunistiske østeuropæiske lande)

12. Love, betænkninger, direktiver m.v.

Love, betænkninger, direktiver, traktater, konventioner m.v. skrives med lille, f.eks.

bekendtgørelse af 22. marts 1948 om retskrivningen, børnekonventionen, cirkulære af 12. november 1986 om kvalitetssikring af byggearbejder, deltidsdirektivet, færdselsloven, grundloven (men: Danmarks Riges Grundlov), ikkespredningsaftalen for atomvåben, klimakonventionen, lov om social service

Dog skrives f.eks.

Danske Lov, Erik Klippings Håndfæstning, Jyske Lov, Magna Charta

Indgår der et egennavn i navnet, skrives det med stort, f.eks.

Genèvekonventionerne, Kyotoprotokollen, Maastrichttraktaten

13. Bygninger, anlæg, Folketingets lokaler, skibe m.m.

Navne på bygninger, anlæg, veje, Folketingets lokaler, skibe m.m. skrives med stort, f.eks.

Berlinmuren (Muren), Brande Omfartsvej, Børsen, Christiansborg (Borgen), »Elia«, »Exxon Valdez«, Farøbroerne, Folketingssalen (men: salen), Frihedsstøtten, Den Sorte Diamant, Vandrehallen

14. Geografiske områder

Navne på geografiske områder skrives med stort, f.eks.

Christiansborg Slotsplads (Slotspladsen), Esbjerg Havn, Femern, Gladsaxe, Københavnsområdet (men: hovedstadsområdet), Mors, Morsø Kommune, Nordkysten, Riget i Midten, Ringkøbing Amt, Skjern Å, Store Vildmose, Thulebasen, Trekantområdet, Vejlerne, Vestegnen, Zions Sogn, Øerne, Øresund (Sundet)

Med hensyn til stavning af danske stednavne følges Stednavneudvalgets anbefalinger, bl.a. om, at stednavne aldrig forkortes. Stednavneudvalgets liste over danske stednavne kan findes på:

www.navneforskning.dk

i listen markerer, at den lokale kommune ønsker Å/å skrevet som Aa/aa, hvilket skal respekteres.

15. Himmelleger m.v.

Navne på planeter, stjerner, stjernebilleder og andre himmelleger skrives med stort, f.eks.

Andromedatågen, Berenikes Lokker, Jorden, Jupiter, Karlsvognen, Mars, Mælkevejen, Månen, Pluto, Polarstjernen, Solen, Stenbukken, Sydkorset, Tvillingerne, Vandmanden

Dog skrives *jorden, månen* og *solen*, når disse ikke betragtes som himmelleger i astronomisk forstand.

Eksempler:

Forslaget fik ikke nogen let gang på jorden.

Han så ud, som om han var faldet ned fra månen.

Han rejste jorden rundt.

Der er tilsyneladende intet nyt under solen i denne sag.

De afviste asylansøgere gik under jorden.

Der er tegn i sol og måne på, at der vil blive indgået et forlig.

Ministeren må se at komme ned på jorden igen.

Man må forsøge at dele sol og vind lige.

Derudover skrives følgende med lille:

atmosfæren, ekliptikaen, hemisfæren, ionosfæren, den nordlige polarkreds, stratosfæren, troposfæren, vendekredsen (Krebsens vendekreds), ækvator

16. Sygdomme

Betegnelser for sygdomme skrives med lille, f.eks.

aids, alzheimer, angina pectoris, asperger, basedow, coliaci, diarré, hepatitis, herpes, hiv, iskias, parkinsonisme, podagra, psoriasis, rosen, tyfus

Hvis der i sygdomsbetegnelsen indgår personnavne, skrives de med stort, f.eks.

Alzheimers sygdom, Aperts syndrom, Aspergers syndrom, Basedows sygdom, Downs syndrom, Parkinsons syge/sygdom, Reiters sygdom

17. Lægemidler

Betegnelser for lægemidler, euforiserende stoffer, bekæmpelsesmidler eller grupper heraf skrives med lille, f.eks.

antibiotika, aspartam, aspirin, betablokkere, diquat, ecstasy, fantasy, glyfosat, klorheksidin, klormequat, kloroform, klorokin, lykkepiller, magnesiumsulfat, magnyl, metadon, natrium, nisin, psykofarmaka, steroider, sulfanilamid, tetracyclin, zinksulfat

Deciderede handelsnavne skrives dog med stort, hvis de ikke er indgået i sproget som almene begreber, f.eks.

Androcur, Applaud, Carpadox, Cipramil, Combivir, Fontex, Marinol, Mortalin, Nicorette, Panodil, Rohypnol, Seroxat, Skælund, Spiramycin, Tylosin, Viagra

18. Sammensætninger med egennavn

18 a. Sammensætninger, hvis sidste led er et egennavn

Når det sidste led i en sammensætning er et egennavn, skrives sammensætningen med stort, f.eks.

Dynelarsen, Forbudssverige, Handelshøjskolevenstre, Overdanmark, Storkøbenhavn, Superkarla, Sydsverige, Vesteuropa

18 b. Sammensætninger, hvis første led er et personnavn

Når det første led i en sammensætning er et personnavn, skrives sammensætningen med stort, f.eks.

Blixenkender, Bushadministrationen, Foghregeringen, Gorbatjoveffekt, Palmemordet, Rorschachtesten, Saddamtilhænger, Tobinskat

Men hvis forbindelsen til personen er helt forsvundet, skrives sammensætningen med lille, f.eks.

akillesene, dieselmotor, gallupundersøgelse, richterskala, ritzautelegram, røntgenapparat

18 c. Sammensætninger med personbetegnelser, hvis første led er et geografisk navn

Når det første led i en sammensætning med personbetegnelser er et geografisk navn, skrives sammensætningen med lille, f.eks.

afrikaekspert, amagerbonde, andesindianer, brøndbyfan, frederiksberg-borgmester, gentofteborger, kosovoalbener, mellemstudsending, nørrebrodreng, palæstinaaraber, skagenturist, vesterhavsfisker, østersøkommissær

18 d. Øvrige sammensætninger med egennavne

Fast indarbejdede sammensætninger med egennavne skrives med lille, f.eks.

bonelocpatient, bornholmskort, danmarkshistorie, europaparlamentsmedlem, europapolitik, falckredder, folketingsvalg, hamasterrorist, havannacigar, legoklodser, nordsøolie, oslobåden, shelldirektør, talebankrigger, tvindelever, østarbejder, øststøtte, østudvidelse

Mindre udbredte sammensætninger skrives med stort, f.eks.

Dublinkonventionslande, Echelonssystemet, Farummodellen, Greenpeacekampagne, Lissabonmodellen, Scandlinesfærge, Schengenland, Ørestadsprojektet

Se også »Partier og Folketingsgrupper« side 71, »Historiske/politiske sager, aftaler, perioder m.v.« side 74 og »Love, betænkninger, direktiver m.v.« side 75.

19. Særlige problemer

Institutioner, udvalg, kommissioner m.v., der endnu ikke er oprettet eller nedsat, skrives med lille, indtil de eventuelt får deres officielle navn.

Eksempler:

Regeringens Økonomiudvalg har besluttet at nedsætte et bloktilskudsudvalg til næste år.

Derfor foreslår vi, at der oprettes et center for miljø og sundhed.

Egennavne brugt i billedlig eller overført betydning skrives med småt.

Eksempler:

Vi erkender, at man ikke kan opbygge en elektronisk berlinmur i dansk mediepolitik.

Ministeren siger, at det koster en storebæltsbro om året, at vi har så stort et sygefravær i Danmark.

20. Oversigt over betegnelser vedrørende EF/EU m.v.

Som hovedregel skrives betegnelser vedrørende EF/EU, som har karakter af egennavne, med stort, også korte kaldenavne. Bemærk, at dette i visse tilfælde medfører, at de normale regler om små og store bogstaver fraviges. Betegnelser, som har karakter af fællesnavne, skrives med lille.

<i>acquis communautaire</i>	<i>Europæiske Enhed for Retligt Samarbejde, Den (Eurojust)</i>
<i>Agenda 2000</i>	<i>Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den (Regionalfondene, EFRU)</i>
<i>Ambassadørudvalget</i>	<i>Europæiske Fælles Akt, Den (Fællesakten, EF-pakken)</i>
<i>Amsterdamtraktaten</i>	<i>Europæiske Fællesskab, Det (Fællesskabet, EF)</i>
<i>AVS-Ministerrådet (medlemmer af Ministerrådet og repræsentanter for AVS-landene)</i>	<i>Europæiske Fællesskaber, De (Fællesskaberne) (EF, EKSF og Euratom)</i>
<i>COST-samarbejdet</i>	<i>Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig, Det (OLAF)</i>
<i>Cotonouaftalen</i>	<i>Europæiske Konvent, Det (EU-konventet, konventet)</i>
<i>Danmarks Faste Repræsentation</i>	<i>Europæiske Kul- og Stålfællesskab, Det (EKSF)</i>
<i>Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder (Charteret om Grundlæggende Rettigheder)</i>	<i>Europæiske Miljøagentur, Det (Miljøagenturet)</i>
<i>Ecofin-rådet (Økofin-rådet) (økonomi- og finansministrene)</i>	<i>Europæiske Ombudsmand, Den</i>
<i>ecofinrådsmøde (økofinrådsmøde)</i>	<i>Europæiske Råd, Det (Rådet) (stats- og regeringscheferne plus kommissionsformanden)</i>
<i>Edinburghhørelsen</i>	<i>Europæiske Socialfond, Den (Socialfondene, ESF)</i>
<i>EF-direktiver</i>	<i>Europæiske System af Centralbanker, Det (ESCB)</i>
<i>EF-Domstolen (Domstolen)</i>	<i>Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Den (Landbrugsfondene, EUGFL)</i>
<i>EF-forordninger</i>	<i>Europæiske Union, Den (Unionen, EU)</i>
<i>Euratom-traktaten</i>	
<i>Eurokorpset</i>	
<i>Europadagen</i>	
<i>Europahymnen</i>	
<i>Europa-Kommissionen (Kommissionen)</i>	
<i>Europa-Kommissionens Statistiske Kontor (Eurostat)</i>	
<i>Europa-Parlamentet (Parlamentet)</i>	
<i>Europæiske Atomenergifællesskab, Det (Euratom)</i>	
<i>Europæiske Centralbank, Den (Centralbanken, ECB)</i>	

- Europæiske Økonomiske Fællesskab, Det (Fællesmarkedet, EØF)
 Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, Det (EØS)
 EU-Tidende
 EØF-traktaten
 Faste Repræsentanters Komité, De (Coreper)
 Finansielle Instrument til Udvikling af Fiskeriet, Det (FIUF)
 forbeholdene
 fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, den (ESFP)
 fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, den (FUSP)
 Garantisektionen
 Generelle Råd, Det (ECB's formand og næstformand samt EU-landenes centralbankdirektører)
 grønbog
 hvidbog
 høje repræsentant, den
 indre marked, det
 Informationskontoret for Teknisk Bistand (TAIEX)
 ISPA-programmet
 komitologi
 kommunautære samarbejde, det
 Kongressen af Lokale og Regionale Myndigheder
 konvergenskriterierne
 Københavnskriterierne
 Lomékonventionerne
 Maastrichttraktaten
 Militærkomiteen
 miljøgarantien
 Ministerkomiteen (udenrigsministrene eller deres repræsentanter)
 Nicetraktaten
 nærhedsprincippet
 nødvendighedsprincippet
 opting out-klausulen
 Paritetske Forsamling, Den (medlemmer af Parlamentet og parlamentarikere fra AVS-landene)
 Petersbergerklæringen (Petersbergopgaverne)
 PHARE-programmet
 proportionalitetsprincippet
 rammeafgørelser
 Regionsudvalget
 retlige og indre anliggender (RIA)
 Retten i Første Instans
 Revisionsretten
 Romtraktaten
 Rådet for Den Europæiske Union (Ministerrådet, Rådet) (fagministrene)
 Samhørighedsfonden
 SAPARD-programmet
 Schumanerklæringen
 sociale dimension, den
 socialpagten
 stabilitets- og vækstpogten
 strukturfonde
 subsidiaritetsprincippet
 søjle 1
 søjle 2
 søjle 3
 traktaten
 Traktaten om Den Europæiske Union (Unionstraktaten, EU-traktaten, TEU)
 Traktaten om Det Europæiske Fællesskab (EF-traktaten, TEF)
 Traktaten om Tiltrædelse af Den Europæiske Union 2003 (tiltrædelsestraktaten)

Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske

Komité, Den (PSC)

tredje fase

Udviklingssektionen

unionsborgerskab

Vesteuropæiske Union, Den

(Vestunionen, WEU)

*Økofin-rådet (Ecofin-rådet) (øko-
nomi- og finansministrene)*

økofinrådsmøde (ecofinrådsmøde)

Økonomiske og Monetære Union,

Den (ØMU)

Økonomiske og Sociale Udvalg, Det

(ØSU)

åbningskrivelse

SÆR- ELLER SAMMENSKRIVNING

Ordforbindinger, der skal skrives i ét ord, ordforbindinger, der skal skrives i to eller flere ord, og ordforbindinger, der i én betydning/sammenhæng skrives i ét ord og i en anden betydning/sammenhæng skrives i to eller flere ord. Sidstnævnte ordforbindinger er forklaret med eksempler.

Det gælder generelt, at biord skrives i ét ord, og at forholdsord skrives i to ord.

Oversigt over ordforbindinger, der skal skrives i et eller flere ord

a conto (men: *acontobeløb*)

af sted

ajour

alle hånde (alle hånde oplysninger)

alle sammen

alle tiders

alle vegne

alt sammen

andetsteds

apropos

bagefter

Hvad skal der ske bagefter?

bag efter

Han kom halsende bag efter ministeren.

bagi

Se bagi.

bag i

Det står bag i bogen.

bagom

Jeg går bagom.

bag om

De gik bag om dansen.

bagpå

Han måtte sidde bagpå.

bag på

Det kan ikke komme bag på nogen.

bagud

bagude

bagved

Lad os gå om bagved.

bag ved

Centeret skal placeres bag ved det høje byggeri.

dengang

Dengang var vi mod a-kraft.

den gang

Den gang skete der ikke noget, men måske næste gang.

derhenne

deriblandt

derimod

derudad

derudaf

derudover

eftersom

Det ved han alt om, eftersom
han selv skal vidne i retten.

efter som

Han skifter mening, efter som
vinden blæser.

engang

Tænk engang!
Det sker engang i fremtiden.
Det sker, når vi engang får ført
loven ud i livet.
Vi er nu engang mennesker.
Ikke engang ministeren kender
svaret.

en gang

Vi ser på det nok en gang.
Det gør vi på en gang.
Ministeren afviste endnu en
gang at svare.
Det sker en gang imellem.
Det prøver vi en gang eller to.
Det fejrer vi en gang om året.
Det må vi gøre en gang til.
Det gør vi for en gangs skyld.

en gros (men: engroshandel)

for længst
forneden
for nylig
foroven
for resten
for så vidt
foruden
for ørigt
frem for
fuldt ud
førend
førhen
gudbevoares
gudhjælpepig

gudskelov

hen ad
hen imod
hen ved
herinde

herindefra

Ifølge kommunerne styres alt
herindefra.

herinde fra

Det lovgiver vi om herinde fra
Folketinget.

*herned**heroppefra*

Det tilkendegiver jeg heroppe-
fra.

heroppe fra

Det sagde ordføreren heroppe
fra talerstolen.

*herregud**hertil*

Hertil og ikke længere.

her til

Kommer man her til landet,
må man finde sig i det.

hertillands

hu hej
hvad enten
hvad som helst
hvem som helst
hver anden
hvilken som helst
hvorimod
hvor længe
hvor mange
hvor meget

hvor som helst

hvorvidt

Hvorvidt det betyder noget,
ved jeg ikke.

hvor vidt

Hvor vidt vil man gå?

i alt

i dag

idet

ifald

i færd

ifølge

Ifølge vedtægterne kan det
lade sig gøre.

i følge

Ministeren kom i følge med tre
embedsmænd.

i gang

i går

immer væk

i morgen

indad

Døren åbner indad.

ind ad

Vi vil ikke have listet sådanne
tilstande ind ad bagdøren.

indefra

Det kommer indefra.

inde fra

Sådan lød det inde fra stuen.

inde i

indenfor

De vil aldrig få foden indenfor
på arbejdsmarkedet.

inden for

Det sker inden for en ansvarlig
økonomisk ramme.

indeni

Der er noget farligt indeni.

inden i

Brevet ligger inden i flasken.

indimellem

Nogle har indimellem mis-
brugt ordningen.

ind imellem

Man vil skyde uenighed ind
imellem partierne.

indtil

Det kan jeg konstatere indtil
videre.

ind til

Vi må skære helt ind til benet.

ingenlunde

ingen sinde

ingen som helst

ingenting

intetsteds

i øvrigt

jamen

jaså

ja tak

javel

javist

jovist

kæmpestor

langt fra

Det er langt fra rigtigt.

langt fra

Forslaget ligger langt fra den tænkning.

ligeglad

Ministeren er flintrende ligeglad med det.

lige glad

Jeg er stadig lige glad for min kat.

ligegodt

Det er ligegodt for dårligt.

lige godt

Det fungerer ikke altid lige godt.

*lige meget**ligesom*

Ligesom de vendte sig om, fløj teltet væk.

Den melodi har vi ligesom hørt før.

lige som

De gør lige, som de vil.

ligeså

Vi vil gøre ligeså.

lige så

Det er lige så vigtigt for os.

ligesådan

Det skal være ligesådan.

lige sådan

Det er lige sådan, vi gerne vil have det.

*ligetil**ligeud*

Lad os bare sige det ligeud.

lige ud

I skal gå lige ud.

ligeved

Vi vandt ikke, men det var ligeved.

lige ved

Det var jeg lige ved at tro.

*lillebitte**medmindre**midtimellem*

Det ligger et eller andet sted midtimellem.

midt imellem

Midt imellem de to centre ligger stationen.

nedad

Aftalen vender den tunge ende nedad.

ned ad

Han taler op ad stolper og ned ad vægge.

nedefra

Oprøret kommer nedefra.

nede fra

Nu bliver der råbt nede fra salen.

nedenfor

Se nedenfor.

neden for

Han står neden for trappen.

*nej tak**nogenlunde*

nogen sinde
nogen som helst

notabene
nu til dags
nuvel

når som helst

om bord
om end
omkuld

opad

Afgifterne fik et ordentligt nøk
opad.

op ad

De lægger sig op ad vores poli-
tik.

oppefra

Ordren kom oppefra.

oppe fra

Det blev sagt oppe fra direktio-
nen.

ovenfor

Kig på de ovenfor nævnte
eksempler.

oven for

Hun stod oven for trappen.

oveni

Det skal lægges oveni.

oven i

Det fik de oven i købet.

ovenpå

De føler sig ovenpå.

oven på

Der rejser sig en del spørgsmål
oven på den tale.

overalt

Det sker overalt i landet.

over alt

Hun føler sig højt hævet over
alt.

overfor

Holmens Kirke ligger overfor.

over for

Vi står over for nye udfordrin-
ger.

overhovedet

proforma

på ny

på nær

rigtignok

rundtom

Rundtom i verden sker det
hver dag.

rundt om

Det sker i lande rundt om os.

rundtomkring

Det skabes tilbud af den art
rundtomkring i landet.

rundt omkring

Vi sad rundt omkring bordet.

sammesteds

selv om

selvsagt

selv samme

senere hen

siden hen

simpelt hen

some tider

som om

sparto (sige sparto til noget)

stadig væk

såfremt

så længe

så snart

såsom

så vel

så vidt

til dels

tilfælles

til kende

tillige

tilligemed

Der er sket alvorlige tilbage-
skridt tilligemed.

tillige med

Tillige med momsens skal der
betales grønne afgifter.

tillykke

tilmed

tilovers

tilsammen

til stede

tværtimod

Det betyder ikke noget, tvært-
imod.

tvært imod

Det sker tvært imod min vilje.

udad

Døren åbner udad.

ud ad

Kig ud ad vinduet!

udefra

Vi måtte hente arbejdskraft
udefra.

ude fra

Det skal holdes ude fra diskus-
sionen.

udenom

Det nytter ikke at tale udenom.

uden om

Vi kan ikke forhandle uden om
ministeren.

udenpå

Navnet står udenpå.

uden på

Nerverne sidder uden på
huden.

ud fra

udeomkring

Der er mange nedslidte skoler
udeomkring i landet.

ude omkring

Sælerne holder til ude
omkring Neksælø.

udover

Båden sejler udover.

ud over

Ud over ligestilling handler
det om sociale rettigheder.

ud til bens

underhånden

ved lige

velsagtens

vel vidende

vistnok

TAL

1. Tal eller bogstaver

Hovedreglen er, at talord fra 0 til og med 10 skrives med bogstaver, mens talord fra 11 og opefter skrives med tal.

Eksempler:

Regeringen har allerede givet køb på fire helt afgørende punkter.

På den måde kan vi få de første tre til fem ansøgerlande med i EU.

Charteret er inddelt i 17 afsnit.

Men hvis der i en sætning eller et afsnit forekommer talord både under og over 10, skrives disse med tal, f.eks.

Amtsrådsforeningen har fået henvendelser fra 17 udbydere, 10 danske og 7 udenlandske.

Derudover gælder, at nogle talord uanset størrelse altid skrives med bogstaver, mens andre altid skrives med tal (se punkt 2 og 3).

2. Altid bogstaver

Talord i faste udtryk og tal i overført betydning skrives med bogstaver.

Eksempler:

Skattestoppet gælder fra dag et.

Det kræver, at man kan lægge to og to sammen.

Det giver jeg ikke fem flade øre for.

Jeg er hundrede procent uenig med ministeren.

I dette spørgsmål er oppositionen vendt hundrede og firs grader.

Det får vi så hundrede sytten forskellige forklaringer på.

Klokken er fem minutter i tolv for Saddam Hussein.

Forslagets chance for vedtagelse er lig nul.

I løbet af nul komma fem har ministeren fundet pengene.

Om hundrede år er alting glent.

Syv-ni-tretten!

De tolv disciple.

Tusind tak for tilslutningen.

Det holder ikke en meter.

3. Altid tal

Talord skrives med tal, når det drejer sig om:

3 a. Numre på forslag, forespørgsler, spørgsmål m.m.

L 37, B 9, V 35, F 11, R 9, UF 2, S 2345, US 13

3 b. Dagsordenspunkter

Som tidligere meddelt udgår punkt 5 af dagsordenen for mødet i dag.

Dagsordenens punkt 4 og 5 behandles sammen.

3 c. Stemmetal

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 101 stemmer.

Ændringsforslag nr. 5-8 forkastedes, idet 9 stemte for, 91 imod.

3 d. Kapitler, artikler, paragraffer, stykker, numre og punktummer

Det står i kapitel 4.

I artikel 9 i menneskerettighedskonventionen står, at ingen må holdes i slaveri eller trældom.

Det fremgår af § 7, stk. 2, nr. 3, 1. pkt.

3 e. Antal mandater, medlemmer i udvalg, nævn, bestyrelser m.m.

Den politiske repræsentation i bestyrelsen går ned fra 9 til 8 pladser, og ministeren har allerede sat sig på 3 pladser.

3 f. Årstal, datoer og klokkeslæt

1990'erne, 2002, 2003-04 (men: 1999-2000), 2004-2008 (flerårig periode)
årsskiftet 2007/08, den 17. maj, brev af 17. maj, ikrafttræden pr. 17. maj
kl. 16.15, kl. 0.25, kl. 15 (men: mødet udsat/genoptaget/hævet kl. 15.00)

3 g. Sekunder, minutter, timer, dage, uger, måneder og år

I TV-avisen får man kun 30 sekunder til at forklare sig i.

Efter ønske skal jeg fastsætte en taletid på op til 10 minutter for ordførerne i første omgang og 5 minutter i anden omgang.

Togpassagererne må vente 2 timer.

Om 3-4 dage er vi klar.

Der er godt 2 uger til det afgørende topmøde.

Tilbuddet gælder i 2 måneder.

Dog gælder det, at »en«, »et«, »en halv« og »halvanden« foran tidsenhederne sekund, minut, time, dag, uge, måned og år skrives med bogstaver, når der ikke lægges vægt på, at tidsangivelsen er præcis, f.eks.

I morges måtte jeg vente en time, inden bussen dukkede op.

Ifølge køreplanen er der 1 time mellem togene.

Der går nok en måned, inden stillingen bliver genbesat.

En nedsættelse af praktikperioden til 1 måned er langt mere passende.

Nu har regeringen siddet over halvandet år.

Tidligere kunne en arbejdsgiver pålægge medarbejdere kundeklausuler på op til 1½ år.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt der er tale om en præcis tidsangivelse, bruges bogstaver.

Indgår der andre talord i sætninger med »en« eller »et« foran en tidsenhed, skrives disse også med bogstaver, f.eks.

Det får vi formentlig at vide inden en måned eller to.

Det er ligeegyldigt, om deadline for den rapport bliver forrykket en måned eller to eller tre.

3 h. Tal foran forkortelser og måle- og møntenheder

2 mio. kr., 3 mia. dollar, 2 kg, 5 km/t., 10 pct., 5 kr., 9 euro, 17 ha

Også når millioner og milliarder ikke forkortes (se afsnittet om forkortelser side 39 ff.), bruges tal, f.eks.

Der bor 5 millioner mennesker i Danmark.

Der blev udsendt 2 millioner vurderingsmeddelelser.

3 i. Punkter

Det er nu lykkedes ordføreren at sige to ting om landbrugsstøtten: punkt 1, at Venstre hidtil har stået i spidsen for at få afviklet landbrugsstøtten, og punkt 2, at Venstre ikke vil åbne spørgsmålet om landbrugsstøtten.

Det rejser to spørgsmål, som jeg synes integrationsministeren skal svare på. Punkt 1: Hvorfor har Venstre skiftet holdning i dette spørgsmål? Og punkt 2: Hvor er det Venstre eller regeringen fremover forøenter at få sit parlamentariske flertal?

Dette lovforslag er et sammensurium af flere forskellige elementer, og derfor har jeg inddelt min ordførertale i tre hovedpunkter: 1) nedlæggelse af Byggeriets Udviklingsråd, 2) ophævelse af tilskudsordningen til forsøgsbyggeri og 3) bortfald af statens udgifter til beboerrådgiverne.

Som punkt 1 siger vi derfor: bedre vejledning. Som punkt 2 siger vi, at virksomhederne skal blive bedre til at tiltrække arbejdskraften. Og som punkt 3 siger vi, at vi er nødt til at hjælpe de virksomheder, som gerne vil være med.

Der kan sættes komma, kolon eller slutparentes efter punktets nummer, men aldrig både punkt, nummer og slutparentes, skriv f.eks. ikke punkt 2).

3 j. Numre på tabeller, figurer og bilag, sidetal, odds, sportsresultater m.m.

Det fremgår af tabel 2 på side 10.

Jeg satte 25 mod 1 på, at togene ikke kom til at køre til tiden.

Sverige vandt 4-2 over Danmark.

Nb.: Tal med fire cifre eller derover skrives med punktum, f.eks.

3.478, 110.000, 2.325.750

Det gælder ikke årstal og sidetal.

Nb.: 200-300, 20.000-30.000

4. Brøker

Brøker skrives normalt med bogstaver, f.eks.

Rådet kan med to tredjedele af stemmerne vedtage forslaget.

Snart forsvinder en tredjedel af medarbejderne.

Beløbet nedtrappes med en tiendedel af statstilskuddets størrelse.

Det svarer til en økonomi på mellem en halv og en hel milliard.

Er Socialdemokratiet kommet så langt væk fra regeringsmagten på under et halvt år?

Ved tids- og præcise mængdeangivelser, som det ofte er tilfældet i lovtekster, skrives brøker med tal, f.eks.

Mødet begyndte kl. 10 og sluttede kl. 19.30 og varede altså $9\frac{1}{2}$ time.

Institutionspladsen skal tilbydes, efter at barnet er fyldt $\frac{1}{2}$ år.

Togrejsen fra Holstebro over Struer til Aalborg varer $4\frac{1}{2}$ time.

Bemærkningerne til forslaget fylder $35\frac{3}{4}$ side.

En almindelig ølflaske indeholder $33\frac{1}{3}$ cl.

Produktiviteten skal øges med $\frac{1}{4}$ pct. om året.

Efter brøker bruges altid ental, f.eks.

$\frac{1}{2}$ grad, $1\frac{1}{2}$ sekund, $2\frac{1}{2}$ måned, $3\frac{1}{2}$ time, $4\frac{1}{2}$ side

Nb.:

$\frac{1}{2}$ -tegnet findes på tastaturet. $\frac{1}{4}$ -tegnet konstrueres i WPS+ ved hjælp af Alt-tasten og 0188 på det numeriske tastatur. Andre brøker må konstrueres ved hjælp af skråstreg, f.eks. $1/3$, $2/3$, $3/4$.

5. Decimaltal

Decimaltal bruges, når der er tale om beløb, f.eks.

Benzinen er steget med 2,50 kr. literen.

Hvis man tjener 0,5 mio. kr. om året, vil man få over 100.000 kr. ud af den omlægning.

Vi vil bevilge 1,5 mia. kr. til de svage i samfundet.

Desuden gælder det andre tal i størrelsesordenen millioner og milliarder, f.eks.

Der bor snart 1,5 milliarder mennesker i Kina.

I Danmark er der i alt 2,5 millioner boliger

Efter decimaltal bruges flertal, f.eks.

0,11 grader, 0,23 sekunder, 2,3 millioner

Dog bruges ental, når decimalen er 1, f.eks.

0,1 sekund, 5,01 grad

6. Ordenstal

Ordenstal følger hovedreglen om, at talord til og med ti skrives med bogstaver, f.eks.

første halvår, andet kvartal, hvert femte år, den tredje verden, anden samling (men: folketingsåret 2001-02 (2. samling))

Ved det fyldte 65. år bevilges folkepension.

Det skal oplyses inden udløbet af 12. svangerskabsuge.

Dog 0. klasse, 1. klasse, 2. klasse, 1. g, 2. g, 3. g, 1. fremmedsprog (fag),
6. momsdirektiv

I kongerækken bruges romertal, f.eks. *Margrethe II, Karl XII*

7. Sammensætninger med tal

Sammensætninger med tal følger hovedreglen om, at talord til og med ti skrives med bogstaver, f.eks.

*nulvækstsamfund, førsteklasses vin, totaktsmotor, tre-d-film,
tredjeinstansbevilling, treværelseslejlighed, firesporet, sekskantet,
tipunktsplan, 17-mands-udvalg*

Dog skrives talord i sammensætninger med procent, mønt- og måleenheder, sekunder, minutter, timer, dage, uger, måneder og år med tal, f.eks.

*2-dages-seminar, 3-ugers-frist, 3-procents-regel, 5-års-periode, 5-kroners-
frimærke, 7-årig, 40-års-jubilæum*

Se i øvrigt afsnittet om bindestreger side 24.

TANKESTREG

Tankestreg er et valgfrit tegn, der erstatter tegn som komma, semikolon og punktum, men også en parentes. Det vil sige, at der ikke er noget tilfælde, hvor man *skal* bruge tankestreg, og tankestreg bør i princippet ikke forekomme i lovttekster. Indskud inden for tankestreger kan afsluttes med ud-råbstegn eller spørgsmålstegn. Indskud og tilføjelser skrives med lille begyndelsesbogstav.

Det, der typografisk adskiller en tankestreg fra en bindestreg, er, at der er luft omkring tankestregen, og at den er længere. Af tekniske grunde kan man i WPS+ ikke lave tankestreg, kun bindestreg.

1. Indskud

I en sætning kan man ved hjælp af tankestregen indskyde supplerende oplysninger, tilføjelser, kommentarer, fremhævelser, præciseringer, henvisninger osv. De afgrænses af tankestreger, og på den måde markerer man, at de står forholdsvis selvstændigt i sætningen. Hvis man vil være sikker på, at indskuddet også opfattes som sådant, skal man ikke bruge kommaer, men tankestreger. Der må kun være ét indskud imellem to punktummer, altså kun to tankestreger. Hvis man anvender flere tankestreger imellem to punktummer, er det vanskeligt at udskille, hvad der er indskud.

Eksempler:

Men vi er også enige med dem, der siger, at den overvågning – og det kan for nogle være en unødigt overvågning, hvor der kan være utryghed – bør vi se på.

Og med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt jeg har tillid til politiets oplysninger, tror jeg, at justitsministeren kan huske et par sager – jeg vil i hvert fald gerne minde justitsministeren om en enkelt – hvor politiet ikke har evnet at holde de oplysninger, de har fået, skjult for pressen.

Det er, som om justitsministeren er i færd med fuldkommen at ophæve skellet mellem mistænkte, tiltalte og dømte forbrydere på den ene side og så de ganske lovlydige borgere, der bare færdes frit – eller de troede i hvert fald, at de færdedes frit – på den anden side.

Forhåbentlig til glæde for den forrige taler – som jo nåede at markere endnu en gang, inden jeg overhovedet var begyndt på min tale, så hun kunne ikke vide på det tidspunkt, om jeg sagde noget om skattepolitik – skal jeg da gerne tone rent flag.

Nu har hun – omsider – fået øjnene op for hans kvaliteter.

Det bliver nedprioriteret nu – bang! – fredag, dagen efter folkeafstemningen.

Et af de år, hvor vi havde en større gruppe, der blev familiesammenført, nemlig i 1998, og det var også den gruppe, som vi har haft meget fokus på med arrangerede ægteskaber og i nogle tilfælde måske også med tvangsægteskaber, og som var fra Tyrkiet, havde vi 501 – 501! – familiesammenføringer.

Japartierne burde oplyse os om, hvad der står i forfatningen - hvad står der i den? - i stedet for bare at sige, at vi ryger ud af EU.

2. Tilføjelser

Hvis man vil tilføje noget, bruger man tankestreg foran tilføjelsen og afslutter normalt med punktum. Det kan kaldes touché eller et foranstillet udråbstegn. Tilføjelsen kan rumme noget dramatisk, en kommentar, forbehold, en pointe, noget overraskende eller uventet. En tankestreg giver i disse tilfælde en mere dramatisk effekt end et komma.

Eksempler:

Regeringen vil forme visionen om fremtidens velfærdsmodel, hvor fællesskabet påtager sig ansvaret for at løse en række opgaver, men også en velfærdsmodel, hvor det enkelte menneske har frihed til selv at vælge den løsning, som passer bedst – en velfærdsmodel, hvor vi danskere er i front.

Jeg ved godt, at det var noget helt andet, han havde haft i tankerne, da han foreslog det – nærmest det modsatte, kan jeg se af Informations artikel i dag.

Jeg har nævnt folkehøringer som en af vejene – ikke folkehøringer styret af regeringen, men båret af Folketinget, båret af kommunerne, båret af organisationerne og båret af mennesker, der velovervejet eller impulsivt tager initiativ hertil.

Lynbehandling – hvad forstås der ved det?

De fleste af dyrene er truede, fordi deres levesteder er det – ikke på grund af jagt.

Alle anbefaler Folketinget at vedtage dette lovforslag – altså også Advokatrådets repræsentanter i Brydesholtudvalget.

Det er, hvad politiet får – hverken mere eller mindre.

Sagen er jo, at i vort land er gamle job udskiftet med nye i de seneste 8 år – og heldigvis for det.

I Danmark har vi et sundhedsvæsen, hvor patienterne bliver indlagt på hospitalerne, og de kommer søreme levende derfra – i hvert fald nogle af dem.

Kort sagt, et minus på, skal vi sige 30.000 kr. pr. år for kassedamen – farvel og tak til Dansk Folkeparti.

Familien havde i flere år talt om et købe en sportsvogn, og så købte de – en Lada.

Hvad vil man mere? – for nu at bruge et gammelt udtryk.

Til citronfromagen bestilte hun – gin og tonic.

UDENLANDSKE ORD, UDTRYK OG NAVNE

1. Ord, der er tilpasset dansk

I nedenstående liste er medtaget en del eksempler på udenlandske ord, som mere eller mindre er tilpasset dansk. Nogle af dem er fuldt ud optaget i dansk med danske bøjningsendelser, f.eks. en cadeau, flere cadeauer, mens andre stadig vakler mellem en dansk og udenlandsk bøjningsform, f.eks. en cookie, flere cookier/cookies. Begge sidstnævnte bøjningsformer er lige gode, og derfor vælges den form, som taleren har anvendt. Fælles for alle udenlandske ord er, at de skrives som ganske almindelig tekst uden anførelstegn og ikke kursiveret.

<i>aber dabei</i> (et)	<i>chargé d'affaires</i> (-en, flertal: <i>chargé d'affaires</i>)
<i>action</i>	<i>chassis</i> (-et, -er)
<i>agent provocateur</i>	<i>chat</i> (-ten, <i>chat</i> el. -s, -tene)
<i>airbag</i> (-gen, -ger el. -s)	<i>chatte</i> (-ede)
<i>all right</i>	<i>clear</i> (-ede)
<i>allround</i>	<i>coaching</i>
<i>anyway</i>	<i>coaster</i> (-en, -e)
<i>approach</i> (en el. et)	<i>code of conduct</i>
<i>artdirector</i> (-s)	<i>comeback</i> (-et, flertal: <i>comeback, -ene</i>)
<i>attaché</i> (-en, -er)	<i>comme ci, comme ça</i>
<i>benchmarking</i> (-en)	<i>comme il faut</i>
<i>berufsverbot</i> (-et, -ene)	<i>commonsense</i> (en)
<i>biosafety</i>	<i>compactdisk</i> (-en, -e el. -s)
<i>birdstrike</i> (-en, -s el. <i>birdstrike</i>)	<i>cookie</i> (-n, -r el. -s, -erne)
<i>boote</i> (-ede)	<i>cool</i> (ubøj.)
<i>brainstorm</i> (-en, -e)	<i>copyright</i> (-en, -s, -ene)
<i>briefe</i> (-ede)	<i>corny</i> (ubøj.)
<i>bulldog</i> (-gen, -ger)	<i>country</i> og <i>western</i>
<i>businessclass</i> (en)	<i>cover</i> (-et, -e, -ne)
<i>cadeau</i> (-en, -er)	<i>crack</i> (-en el. -et)
<i>carte blanche</i> (en el. et)	<i>crazy</i> (ubøj.)
<i>case</i> (-n el. -t, -s, -ne)	<i>curriculum vitæ</i> (-et, -ene)
<i>casestudy</i> (-en el. -et, -er el. <i>casestudies, -erne</i>)	<i>dawn raid</i>
<i>catering</i> (-en)	

<i>deadline</i> (en)	<i>jihad</i>
<i>designerdrug</i> (en el. et, -s)	<i>job</i> (-bet, job, jobbene)
<i>don't worry</i>	<i>jockey</i> (-en, -er)
<i>downloade</i> (-ede)	<i>joint venture</i> (en el. et, -s)
<i>drink</i> (-en, -s, -sene)	<i>kendis</i> (-sen, -ser)
<i>dumping</i> (-en, -er/salg til underpris)	<i>kollegacoaching</i>
<i>dumprning</i> (-en, -er/udlosning af affald)	<i>lease</i> (-ede)
<i>ecstasy</i> (-en)	<i>leasing</i> (-en, -er)
<i>entertainne</i> (-ede)	<i>lobbye</i> (-ede)
<i>establishment</i> (et)	<i>lockout</i> (-en, -er)
<i>facts</i> (flertalsord)	<i>lockoute</i> (-ede)
<i>faible</i> (en)	<i>log-in</i> (et, -s)
<i>fan</i> (en, -s, -sene)	<i>log-out</i> (et, -s)
<i>fancy</i> (ubøj.)	<i>loop</i> (-et, flertal: loop, -ene)
<i>feedback</i> (-en el. -et)	<i>loope</i> (-ede)
<i>feinschmecker</i> (-en, -e)	<i>lord</i> (-en, -er)
<i>fit for fight</i>	<i>madame</i> (en, flertal: mesdames)
<i>flow</i> (-et, flow, -ene)	<i>mainstream</i> (-en)
<i>franchise</i> (-n, -r el. -i, -(r)ne)	<i>minded</i> (ubøj.)
<i>free rider</i>	<i>monsieur</i> (-en, -er)
<i>funke</i> (-ede)	<i>must</i> (et)
<i>funky</i> (ubøj.)	<i>networkingafgift</i>
<i>gimmick</i> (-en, -er el. -s, -e(r)ne)	<i>never mind</i>
<i>greencard</i> (-et, flertal: greencard, -ene,)	<i>nichts weiter</i>
<i>hacke</i> (-ede)	<i>nonfoodmærke</i> (-t, -r)
<i>hacker</i> (-en, -e)	<i>nonprofitorganisation</i> (-en, -er)
<i>handy</i> (ubøj.)	<i>nonstop</i>
<i>happening</i> (-en, -er el. -s, -e(r)ne)	<i>odds</i> (-ene, flertalsord)
<i>happy end</i> (en)	<i>offday</i> (en)
<i>hardware</i> (-n el. -t)	<i>offshore</i> (ubøj.)
<i>headhunte</i> (-ede)	<i>onemanshow</i> (-et, -show el. -s, -ene)
<i>hint</i> (et, hint el. -s, hintene)	<i>opt in</i>
<i>hip</i> (-t, -pe)	<i>opt out</i>
<i>hit</i> (-tet, -s el. hit, -tene)	<i>option</i> (-en, -er)
<i>hooked</i> (ubøj.)	<i>over night</i>
<i>image</i> (et, -r)	<i>overrule</i> (-ede)
<i>impactourdering</i>	<i>paparazzo</i> (flertal: paparazzi)
<i>input</i> (-tet, flertal: input, -tene)	<i>pay back time</i>
	<i>peptalk</i> (-en, -s el. peptalk, -ene)
	<i>playback</i> (-et)

<i>please</i> (-ede)	<i>sweater</i> (-en, -e)
<i>point</i> (-et, <i>point</i> , -ene)	<i>sweatshirt</i> (-en, -s el. <i>sweatshirt</i> , -ene)
<i>pointe</i> (-n, -r)	<i>switch</i> (-ede)
<i>poppers</i> (en)	<i>team</i> (-et, flertal: <i>team</i> , -ene)
<i>prygelknabe</i> (-n, -r)	<i>tete</i> (-n, -r)
<i>roadpricing</i> (en)	<i>tete-a-tete</i> (-en, -er)
<i>roaming</i>	<i>timeshare</i> (-n)
<i>roll-on-roll-off-skib</i> (-et, -e)	<i>timing</i> (-en)
<i>sandwich</i> (-en, -er el. <i>sandwich</i> , -e(r)ne)	<i>tracé</i> (-en el. -et, -er)
<i>sans comparaison</i>	<i>trafficking</i>
<i>schwung</i> (en el. et)	<i>trick</i> (-et, -s el. <i>trick</i> , -ene)
<i>science fiction</i> (en)	<i>tricky</i> (ubøj.)
<i>scoop</i> (-et, flertal: <i>scoop</i> , -ene)	<i>trip</i> (-pet, flertal: <i>trip</i> , -pene)
<i>screene</i> (-ede)	<i>up to date</i> (ubøj.)
<i>single</i> (-n, -r)	<i>von hørensagen</i>
<i>sinkmekanisme</i> (-n, -r)	<i>warrant</i> (en el. et, -s, -ene)
<i>sir</i> (en)	<i>weekend</i> (-en, -er)
<i>sitdownstrejke</i> (-n, -r)	<i>wildcard</i> (-et, flertal: <i>wildcard</i> , -ene)
<i>sketch</i> (-en, -er el. <i>sketch</i> , -e(r)ne)	<i>workshop</i> (-pen, -per)
<i>slogan</i> (-et, -er el. -s, -e(r)ne)	<i>worst case-scenarie/scenario</i> (-scenarier)
<i>smiley</i> (-en, -er el. -s)	<i>you name it</i>
<i>spam</i> (-men)	<i>zappe</i> (-ede)
<i>spindoktor</i> (-en, -er)	<i>zoom</i> (-et)
<i>spin-off</i> (et, -s)	<i>zoome</i> (-ede)
<i>standby</i> (ubøj.)	<i>zweck</i> (en el. et)
<i>stand-in</i> (en, -s)	
<i>statement</i> (-et, -s, -ene)	
<i>swap</i>	

2. Citatlån

Derudover forekommer indimellem ord, som må betragtes som citatlån. Det vil sige, at de bevarer originalsprogets skrivemåde. Det drejer sig især om engelske og tyske begreber, typisk slogans og navne på strategier, som på engelsk skrives med stort. F.eks.

Joint Implementation; Global Deal; Everything but Arms; Enlargement, Employment and Environment; Clean Development Mechanism; Keine Hexerei, nur Behändigkeit; gefundenes Fressen

3. Udenlandske stednavne

Navne på lande, hovedstæder og nationaliteter skrives som anført i Ritzaus Bureaus Landeliste. Andre stednavne skrives som anført i Gyl-dendals Store Verdensatlas eller Den Store Danske Encyklopædi.

Traditionen tro skrives *Ejderen, Flensborg, Helsingborg, Hven, Malmø, Sild, Slesvig-Holsten, Slien*, fordi de har været dansk område.

Vær mht. russiske stednavne opmærksom på at bruge den danske transkription og ikke den engelske, som florerer i aviser. Den danske transkription bruges i Den Store Danske Encyklopædi. Skriv derfor f.eks. *Groznyj, Kijev, Niznij Novgorod*.

4. Udenlandske personnavne

I udenlandske personnavne kan der forekomme diverse accenter og specialtegn. Disse bibeholdes så vidt muligt. I WPS+ dannes de almindeligt forekommende (vesteuropæiske) accenter og specialtegn ved hjælp af kombinerede tegn (se »Dannelse af accenter og specialtegn i WPS+« næste side). De mere usædvanlige (østeuropæiske) accenter og specialtegn findes desværre kun i Word og kan derfor ikke gengives i Folketingstidende.

5. Accenter og specialtegn

Færøsk og islandsk: accent aigu i visse ord (á, í, ó, ú, ý) og specialtegnene ð og þ (se »I øvrigt« næste side), f.eks.

Óli Breckmann, Jóannes Eidesgaard, Guðrið Helmsdal, Þorbergur Þorðarson

Fransk: accent aigu (é), accent grave (è), accent cirkumfleks (ê), trema (ë) og cedille (ç), f.eks.

Hervé Gaymard, Michèle Alliot, Jérôme Lambert, Noëlle Lenoir, François Fillon

Spansk og portugisisk: accent aigu til at angive trykstærk stavelse (á, é, í, ó, ú) og tilde til at angive mouilleret n på spansk (ñ) og nasal vokal på portugisisk (ã og õ) plus cedille på portugisisk (ç), som lydligt svarer til z på spansk, f.eks.

Ángeles Muños, António Cardão, António Gonçalves

Italiensk: accent grave til at angive, at trykket ligger på sidste stavelse, f.eks. *Niccolò Machiavelli*.

Dannelse af accenter og specialtegn i WPS+

Alle vokaler kan kombineres på almindelig vis (og ved talkombination) med accent aigu, accent grave, accent cirkumfleks og trema.

Følgende tegn kan kombineres med tilde og cedille på den numeriske del af tastaturet ved at holde Alt-tasten nede og derefter trykke talkombinationen:

ã	= Alt + 0227	Ã	= Alt + 0195
ç	= Alt + 0231	Ç	= Alt + 0199
ñ	= Alt + 0241	Ñ	= Alt + 0209
õ	= Alt + 0245	Õ	= Alt + 0213

Ovenstående gælder naturligvis også for udenlandske stednavne.

I øvrigt

I færøsk og islandsk bruges bogstavet ð f.eks. i det færøske partinavn Tjóðveldisflokkurin. I islandsk findes tillige bogstavet þ. Disse bogstaver findes ikke i WPS+ og erstattes derfor af henholdsvis d og th. De kan imidlertid findes i så vel Word som Frame Maker, og derfor skal

der gives besked videre i systemet, når et færøsk eller islandsk ord med disse bogstaver forekommer.

I færøsk og islandsk bruges accent aigu i visse tilfælde over a, i, o og u, f.eks. *Tórshavn* og *Reykjavík*.

LITTERATUR

Håndbog i Nudansk. 3. udgave. Henrik Galberg Jacobsen og Peter Stray Jørgensen, Politikens Forlag A/S. 1997.

Kommaregler. Dansk Sprognævns skrifter 34, Alinea A/S. 2004.

Politikens bog om tegn og tegnsætning. Celine Haastrup og Anne Riber Petersen, Politikens Forlag A/S. 2001.

Retskrivningsordbogen. 3. udgave. Udgivet af Dansk Sprognævn, København, Alinea A/S – Aschehoug Dansk Forlag A/S. 2001.

Rigtigt kort – Anbefalede forkortelser. Udgivet af Dansk Sprognævn, København, Gyldendal. 2003.

Formaliavejledning for Folketingstidende. Finn Holle, København 2003.

Gyldendals Store Verdensatlas. 2. udgave. Gyldendal, København. 1999-2001.

Landeliste. 6. udgave. Udgivet af Ritzaus Bureau, København. 2000.

Den Store Danske Encyklopædi. Gyldendal. 1995-2001.

The Times Atlas of the World. Times Books, London. 1993.

STIKORDSREGISTER

A

- aber dabej 105
- accenter og specialtegn 108
- accenttegn 11–12
 - en, et, det og der, der udtales trykstærkt 11
 - flerstavellesord, der ender på trykstærkt e 11
 - i navne 12
- a conto 85
- acontobeløb 26, 85
- acquis communautaire 81
- action 105
- AD 42
- ad hoc-udvalg 24
- a'et 21
- AF 42
- af sted 85
- afhængigt 29
- afrikaekspert 78
- afsindig(t) 29
- Agenda 2000 81
- agent provocateur 105
- aids 42, 77
- aids-patient 23
- airbag 105
- ajour 85
- Akademiets Store Pris 70
- a-kasse-kontingent 24
- akillesene 78
- a-kraft 42
- a-kraft-værk 24
- al den stund 49
- alkoholforbrug/misbrug 61
- all right 105
- Allah 70
- allé 11
- allerallerbedst 26
- alle sammen 85
- alle tiders 85
- alle vegne 85
- allround 105
- alm. del 39
- almindelig(t) 29
- alt sammen 85
- alvorlig(t) 29
- a-lyd 23
- alzheimer 77
- Alzheimers sygdom 77
- amagerbonde 78
- Ambassadørudvalget 81
- AMBI 42
- Amsterdamtraktaten 26, 81
- anden behandling 35
- andenbehandlingen 35
 - 2. g 99
- andengenerationsindvandrer 26
- anden verdenskrig 74
- andesindianer 78
- andetsteds 85
- Androcur 77
- Andromedatågen 76
- anførselstegn 13–20
 - citater 13–15, 19
 - forbehold 16
 - ironi 16
 - kæle/øgenavne 18
 - markering 15
 - overskrifter 17
 - skibsnavne 18
 - slagord 16
 - slogans 16
 - titler 17
 - valgsprog 16
- ang./angående 41
- angina pectoris 77

- angiveligt 29
angående/ang. 41
anselig 35
antagelig 29
antageligt 29
antibiotika 77
anyway 105
Aperts syndrom 77
apostrof 21–22
 efter forkortelser uden
 punktum 21
 efter fremmedord på -ee 21
 efter småord 21
 efter tal og bogstaver 21
 ved genitiv 21
Applaud 77
approach 105
apropos 85
arbejdsformidlingen 74
arbejdsmarkedsreform I/II/III
 74
Arbejdstilsynet 72
art./artikel 41
artdirector 105
artikel/art. 41
a/s 42, 61
A-skat 23
aspartam 77
asperger 77
Aspergers syndrom 77
aspirin 77
atmosfæren 76
ATP-bidrag 23, 42
attaché 11, 105
attachétaske 11
AVS-Ministerrådet 81
- B**
backupfunktion 26
Bacoma-trawl 23
bagefter/bag efter 85
bagest 35
bagi/bag i 85
Bagmandspolitiet 72
bagom/bag om 85
bagpå/bag på 85
bagved/bag ved 85
bagud 85
bagude 85
barseldagpenge 35
basedow 77
Basedows sygdom 77
bedriftværn 35
benchmarking 105
Berenikes Lokker 76
Berlinmuren 75
berufsverbot 105
bestandig 28
besættelsen 74
betablokkere 77
betydelig(t) 29
betænkelig(t) 29
bevilge 35
bevislig 35
bh 42
Bibelen 17
billedlig(t) 29
bindestreg 23–26
 i gruppesammensætninger 24
 i sammensætninger med
 bogstaver 23
 i sammensætninger med
 forkortelser 23
 i sammensætninger med
 sidestillede led 25
 i sammensætninger, hvor et
 led er udeladt 25
 mellem sidste og næstsidste
 led 24
 mellem tal/symboler og ord
 i sammensætninger 24

biochip 26
biords-t 27–33
birdstrike 105
bitterlig(t) 29
bjærge, at 35
bl.a. 39
Blixenkender 78
BNP 42
Bodilprisen 70
bogstavelig(t) 29
bokseropstanden 74
boligforeninger/selskaber 61
bolle-å 23
bonelocpatient 79
boote 105
Borende X, Det 69
Borgen 75
borgerlig-liberal 25
borgerne/forbrugerne 61
bornholmskort 79
Bornholms Regionskommune 72
brainstorm 105
Brande Omfartsvej 75
brandvæsenet 74
briefe 105
brug og smid væk-holdning 24
Bruxelles 35
brøker 97
brøndbyfan 78
B.T.s 22
bulldog 105
Bushadministrationen 78
Bushs 21
businessclass 105
B-vitaminer 23
bz'er 42
bødeforelæg 35
børn og unge-udvalg 24, 74
Børsen 75
både-og 25
både-og-svar 24

C

cad/cam 61
cadeau 105
café 11
cafébesøg 11
call in-bestemmelsen 24
camouflage 35
camouflere 35
cand.mag. 42
cand.mag.en 22
Carpadox 77
carte blanche 105
case 105
casestudy 105
catering 105
Cavlingprisen 70
ca./cirka 39
cd 42
cd'er 21
cd-rom 23, 42
cd-rom'er 21
centeret 35
centimeter/cm 39
Centralbanken 81
Centrale Kriminalregister, Det 72
Centrum-Demokraterne 71
cha-cha-cha 25
chargé d'affaires 11, 105
charteret 35
Charteret om Grundlæggende
Rettigheder 81
chassis 105
chat 105
chatte 105
checken 35
checks 35
C-holdet 23
Christiansborg 75
Christiansborg Slotsplads 75
Cipramil 77
cirka/ca. 39

- citater 13–15, 19
 enkelte ord udeladt 14
 ikkekonfererede citater 19
 korte fuldstændige 13
 lange fuldstændige 13
 som afbrydes 15
 ufuldstændige 14
citationstegn, se anførselstegn 13
citatlån 107
clare 105
clips 35
cm/centimeter 39
c/o 61
coaching 105
coaster 105
code of conduct 105
Combivir 77
comeback 105
comme ci, comme ça 105
comme il faut 105
commonsense 105
compactdisk 105
cookie 105
cool 105
copyright 105
Coreper 82
corny 105
cost-benefit-analyse 24
COST-samarbejdet 81
Cotonouaftalen 81
country og western 105
cover 105
CPR 42
cpr-nr. 42
crack 105
crazy 105
curriculum vitæ 105
cv 42
cvr-nr. 42
CVU 42
cøliaki 77
- D
- dag et 12
dagligt 27
dags dato/d.d. 41
dagsordenen 35
dagsordener 35
Danida-medarbejder 23
Danmarks Faste Repræsentation 81
danmarkshistorie 79
Danmarks Riges Grundlov 75
Dannebrogordenen 70
dannebrogsmænd 70
danske kroner/dkr./DKK 41
Danske Lov 75
Dansk Folkeparti 71
Dansk Metalarbejderforbund 72
Dansk Sprognævn 72
datoer 94
DAU 42
dawn raid 105
dB/decibel 39
d.d./dags dato 41
D-dag 23
ddt 42
deadline 106
decibel/dB 39
deciliter/dl 39
decimaltal 98
de der 12
de facto-flygtning 24
de facto-flygtning-begrebet 24
deja-vu-oplevelse 24
deltidsdirektivet 75
delvis 30
den der 12
Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder 81
dengang/den gang 85
dennes/ds. 41

- Deres Excellence 69
Deres Hellighed 69
Deres Højvelbårenhed 69
Deres Højærværdighed 69
Deres Kongelige Højhed 69
Deres Majestæt 69
derhenne 85
deriblandt 85
derimod 85
derudad 85
derudaf 85
derudover 85
designerdrug 106
det der 12
dette år/d.å. 41
Det Udenrigspolitiske Nævn 72
det vil sige/dvs. 39
diarré 11, 35, 77
dieselmotor 78
diquat 77
Direktoratet for Kriminalforsor-
gen 72
djøfisering 26
DKK/dkr./danske kroner 41
dkr./danske kroner/DKK 41
dl/deciliter 39
DM 42
dna 42
dna-profil-register 23
dobbelthformer 35–37
Domstolen 81
don't worry 106
downloade 106
Downs syndrom 77
dragé 11
Dreyfusaffæren 74
drink 106
drive-in-biograf 24
dr.med. 42
dronningen 69
dronning Margrethe 69
DSB 42
ds./dennes 41
dtp 42
du, duer 35
dublé 11
Dublinkonventionslande 79
duformen 26
dumping 106
dumpning 106
DUT 42
DUT'e 43
dvd 42
dvs./det vil sige 39
Dynelarsen 69, 78
dyre- og plantnavne 71
dødepakken 74
dårlig(t) 30
d.å./dette år 41
- E**
earl grey-te 24
ECB 81
Echelonsystemet 79
Ecofin-rådet 81
ecofinrådsmøde 81
ecstasy 77, 106
ED 42
edb 42
edb-ficere 23, 43
Edinburghafgørelsen 26, 81
EF 81
EF-betegnelser 81–83
EF-direktiver 81
EF-Domstolen 23, 81
EF-forordninger 81
efg 42
EF-pakken 81
EFRU 81
eftersom/efter som 86
EF-traktaten 82

- egentlig 30
- egu 42
- Egypten 35
- e-handel 23
- Ejderen 108
- ekliptikaen 76
- EKSF 81
- ekskl./eksklusive 41
- eksklusive/ekskl. 41
- Elefantordenen 70
- elefantridder 70
- eller lignende/el.lign. 41
- el.lign./eller lignende 41
- elleve 35
- ellefte 35
- Elsam 42
- elsker/elsker ikke 61
- elvarme 26
- EM 42
- e-mail 23
- Emmy 70
- end at 49
- endelig 30
- endeligt 30
- en eneste 12
- enfamilieshus 35
- engang/en gang 86
- en gang mere 12
- en gros 86
- engroshandel 86
- Enhedslisten 71
- Enhedslistepolitik 71
- enormt 30
- enten-eller 25
- entertain 106
- epo 42
- e-post-meddelelse 24
- Erhvervsfremme Styrelsen 72
- Erik Klippings Håndfæstning 75
- Erstatningsnævnet 72
- ESCB 81
- ESF 81
- ESFP 82
- establishment 106
- etapevis 30
- etc. 39
- et eller flere ord 85
- et helvedes besvær 71
- EU 42, 81
- EU-betegnelser 81–83
- EUR 42
- EU/EØS-land 61
- EUGFL 81
- EU-konventet 81
- EUR/euro 41
- Euratom 42, 81
- Euratom-traktaten 81
- euro/EUR 41
- Eurojust 81
- Eurokorpset 81
- Euroland 74
- euroområde 26, 74
- Europadagen 81
- Europahymnen 81
- Europa-Kommissionen 81
- Europa-Kommissionens Statistiske Kontor 81
- Europa-Parlamentet 81
- europaparlamentsmedlem 79
- europapolitik 79
- Europæiske Atomenergifællesskab, Det 81
- Europæiske Centralbank, Den 81
- Europæiske Enhed for Retligt Samarbejde, Den 81
- Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den 81
- Europæiske Fælles Akt, Den 81
- Europæiske Fællesskab, Det 81
- Europæiske Fællesskaber, De 81
- Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig, Det 81

- Europæiske Konvent, Det 81
Europæiske Kul- og Stålfællesskab, Det 81
Europæiske Miljøagentur, Det 81
Europæiske Ombudsmand, Den 81
Europæiske Råd, Det 81
Europæiske Socialfond, Den 81
Europæiske System af Centralbanker, Det 81
Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Den 81
Europæiske Union, Den 72, 81
Europæiske Økonomiske Fællesskab, Det 82
Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, Det 82
Eurostat 81
EU-Tidende 82
EU-traktaten 82
eventuelt 30
eventuelt/evt. 41
evindelig 28
evt./eventuelt 41
EØF 82
EØF-traktaten 82
EØS 82
- F**
f./følgende/flg. 41
facts 106
faible 106
falckredder 79
fan 106
fancy 106
fanden tager de sidste 71
fantasy 77
Farummodellen 79
Farøbroerne 75
Faste Repræsentanters Komité, De 82
feedback 106
feinschmecker 106
f.eks. 39
Femern 75
fem flade øre 92
fem minutter i tolv 92
ff./flere følgende 41
fg./fungerende 39
fhv./forhenværende 41
fifty-fifty 25
fifty-fifty-afgørelse 24
fileten 22
Finansielle Instrument til Udvikling af Fiskeriet, Det 82
finansloftale 35
Finansudvalget 73
firesporet 99
fiskerfartøj 35
fiskerflåde 35
fiskerkutter 35
fit for fight 106
FIUF 82
Flensborg 108
flere følgende/ff. 41
flg./følgende/f. 41
flow 106
fluid bed-teknologi 24
flygtninge/indvandrerdebatten 61
flygtninge/indvandrerpolitik 26
fmd./formand 41
FN 42
FN-ansat 23
fodbold-VM 23
Foghregeringen 78
folkekirken 74
folkeregisteret 74
folkeskolen 74
folkesundhedsprogrammet 74

- Folketinget 72
- Folketingets forhandlinger 20
- Folketingets Ombudsmand 73
- Folketingets Præsidium 72
- folketingsformand 70
- folketingsgrupper 71
- Folketingssalen 75
- Folketingstidende 72
- folketingsvalg 79
- fonde 35
- fonden 35
- Fontex 77
- forbeholdene 82
- Forbrugerombudsmanden 73
- Forbudssverige 78
- foreløbig 30
- foreløbigt 30
- Foreningsdanmark 26
- forespørgslen 35
- forfærdelig(t) 30
- for guds skyld 71
- forhenværende/fhv. 41
- forholdsmæssig(t) 30
- forhåbentlig 28, 30
- forkortelser 39–43, 95
 - bøjning 43
 - initialforkortelser 42
 - specielle folketingsforkortelser 42
 - standardforkortelser 39–40
- for længst 86
- formand/fmd. 41
- formelig 30
- formentlig 30
- formodentlig 30
- forneden 86
- forny 35
- forny 35
- fornyes 35
- for nylig 86
- foroven 86
- forpligte 35
- forpligtelse 35
- for resten 35, 86
- forretningsordenen 35
- for så vidt 86
- for så vidt angår 49
- Fort Europa 74
- Fortjenstmedaljen 70
- fortrinnet 35
- foruden 86
- forudsat at 49
- for øvrigt 86
- fosteret 35
- francen 22
- franchise 106
- franske navne 109
- franske revolution, den 74
- frederiksbergborgmester 78
- free rider 106
- frem for 86
- Fremskridtsmand 71
- fremtidig 28
- Frihedsstøtten 75
- frisbee'en 21
- frit valg-ordning 24
- frygtelig(t) 30
- F-16-fly 24
- fuldkommen 30
- fuldkomment 30
- fuldstændig(t) 30
- fuldt ud 86
- fungerende/fg. 39
- funke 106
- funky 106
- FUSP 82
- Fyens Stift 72
- fysio/ergoterapeut 61
- fælles indledningsord 52
- fælles led 52
- fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, den 82

fælles udenrigs- og sikkerheds-
politik, den 82
Fællesakten 81
Fællesmarkedet 82
fællesnavne 74
Fællesskaberne 81
Fællesskabet 81
fængslet 35
færdselsloven 75
færdselspolitiet 74
færdslen 35
Færøernes Lagting 72
færøske navne 108
følgelig 28, 30
følgende/flg./f. 41
førend 86
førhen 86
første behandling 35
førstebehandlingen 35
1. g 99
førsteklasses 99

G

g/gram 39
gallupundersøgelse 78
Garantisektionen 82
GATS 42
gefundenes Fressen 108
gelé 11
genchip 26
Generelle Råd, Det 82
Genèvekonventionerne 75
gennemsnitligt 30
gentofteborger 78
gevaldig(t) 30
gimmick 106
gladelig 28, 30
Gladsaxe 75
Global Deal 108
glyfosat 77

gløggilde 26
gmo 42
goddag mand økseskaft-diskus-
sion 24
Golfkrigen 74
Gorbatjoveffekt 78
gradvis 30
gram/g 39
Grammy 70
grandprixet 22
grangivelig 30
greencard 106
Greenpeacekampagne 79
Groznyj 108
grundloven 75
grundskuldpromille 36
gruppesammensætninger 24
grænseløst 30
grønbog 82
grønfoder 36
Grønlands Landsting 72
grønsager 36
GSK 42
g-streng 23
Gud 70
gudbevares 36, 86
gudhjælpemig 36, 86
gudskelov 36, 71, 86
Gyldne Bjørn, Den 70
Gyldne Løve, Den 70
Gyldne Palmer, De 70
gåhjemmøde 26
gåpåmod 26

H

HA 42
ha/hektar 39
hacke 106
hacker 106
had-kærligheds-forhold 25

- halvtitiden 26
hamasterrorist 79
handelen 36
Handelshøjskolevenstre 78
handicap 36
handy 106
Hans Excellence 69
Hans Hellighed 69
Hans Højhed Prins Richard 69
Hans Højvelbårenhed 69
Hans Højærværdighed 69
Hans Kongelige Højhed Kron-
prins Frederik 69
Hans Kongelige Højhed Prinsen
69
Hans Kongelige Højhed Prins
Joachim 69
han/hun 61
happening 106
happy end 106
hardware 106
havannacigar 79
haveborde og -stole 25
HD 42
headhunte 106
hektar/ha 39
Helligånden 70
Helsingborg 108
Helvede/helvede 70, 71
hemisfæren 76
hen ad 86
Hendes Højhed Prinsesse Ale-
xandra 69
Hendes Kongelige Højhed Kron-
prinsesse Mary 69
Hendes Kongelige Højhed Prin-
sesse Benedikte 69
Hendes Majestæt Dronningen 69
henholdsvis 30
henholdsvis/hhv. 41
hen imod 86
hen ved 86
herinde 86
herindefra/herinde fra 86
herner 86
heroppefra/heroppe fra 86
herpes 77
herregud 36, 86
hertil/her til 86
hertillands 36, 86
hf 42
hg 42
hh 42
hhv./henholdsvis 41
hhx 42
hi-fi-anlæg 24
hightechkriminalitet 26
himmellegemer 76
Himmerige 70
hint 106
hip 106
hit 106
hiv 42, 77
hiv/aids-bekæmpelse 61
hiv-smittet 23
hjemler 36
hjemmelen 36
hjemme-pc-ordning 23
hjemmestyret 74
hjemneværnet 74
hjerne-kar-sygdomme 25
HK'er 21
hofjærgemester 70
hold kæft-bolsje 24
hooked 106
Hosebåndsordenen 70
hovedsagelig 30
hovedstadsområdet 75
hovsaløsning 26
HT 42
hu hej 86
hundrede 36

hundrede og firs grader 92
hundrede procent uenig 92
hundrede sytten 92
hvad angår 49
hvad enten 86
hvad som helst 86
hvem som helst 86
Hven 108
hver anden 86
hvidbog 82
hvilken som helst 86
hvis'et 21
hv-ord 50
hvorimod 86
hvor længe 86
hvor mange 86
hvor meget 86
hvor som helst 87
hvorvidt/hvor vidt 87
hæfte 36
høflighedsspørgsmål 66
høje repræsentant, den 82
højtaler 36
højtravende 36

I

i alt 87
i anledning af at 49
i betragtning af at 49
i dag 87
idé 11
idégrundlag 11
idelig 28
i den udstrækning 49
idet 87
i det Herrens år 71
i det omfang 49
id-kort 42
ifald 87
i færd 87

ifølge/i følge 87
i gang 87
i går 87
i gåseøjne 20
ikkeangrebspagt 26
ikkeryger 26
ikkespredningsaftalen for atom-
våben 75
ikkevoldelig 26
iland 26
image 106
immer væk 36, 87
i morgen 87
i morgen tidlig 32
impactvurdering 26, 106
indad/ind ad 87
indefra/inde fra 87
inde i 87
indenfor/inden for 87
indeni/inden i 87
Indenrigs- og Sundhedsmini-
steriet 72
inderlig(t) 30
indfri 36
indfrier 36
indfries 36
indimellem/ind imellem 87
indirekte spørgsmål 66
indkassere 36
indledningsvis 30
indre marked, det 82
indtil/ind til 87
indvendig 30
indvillige 36
Informationskontoret for Teknisk
Bistand 82
Ingenio et Arti-medaljen 70
ingenlunde 87
ingen sinde 36, 87
ingen som helst 87
ingenting 36, 87

ingridmarieæble 71
inkl./inklusive 41
inklusive/inkl. 41
input 106
Institut for Miljøvurdering 72
internationalt udvalg 74
interviewene 36
interviews 36
intetsteds 36, 87
intifadaen 74
Inuit Ataqatigiit 71
i og med at 49
ionosfæren 76
i/s 42, 61
iskias 77
islandske navne 108
islættet 36
ISPA-programmet 82
ISS' 21
it 42
italienske navne 109
i øvrigt 87

J

jaet 21
jamen 87
ja/nejdiskussion 61
japarti 26
jasiger 26
jaså 87
ja tak 87
javel 87
javist 87
Jazzparprisen 70
jeg har været her før-fornem-
melsen 24
Jensener 22
Jernladyen 69
Jerntæppet 74
jf./jævnfør 41

jihad 106
j.nr./journalnummer 41
job 106
job/uddannelses tilbud 61
jockey 106
joint venture 106
joint venture-basis 24
Jorden/jorden 76
journalnummer/j.nr. 41
jovist 87
Jupiter 76
Jyllands-Posten 17
Jyske Lov 75
jævnfør/jf. 41
jævnligt 27

K

kaldenavne 72
kammeradvokaten 73
Kammeradvokaturen 73
kammerherre 70
kanapé 11
Kanslergadeforliget 74
Karlsvognen 76
karré 11
kartoffelkuren 74
Keine Hexerei, nur Behändigkeit
108
kendis 106
kg/kilogram 39
kHz/kilohertz 39
kig 36
kigge 36
Kijev 108
kilogram/kg 39
kilohertz/kHz 39
kilojoule/kJ 39
kilometer/km 39
kilometer i timen/km/t. 39
kilowatt/kW 39

- kilowatt-time(r)/kWh 25, 39
kJ/kilojoule 39
kl./klokken 39
klasse 99
kliché 11
klimakonventionen 75
klippe-kliste 25
klogelig 28, 30
klokken/kl. 39
klokkeslæt 94
klorheksidin 77
klormequat 77
kloroform 77
klorokin 77
km/kilometer 39
km/t./kilometer i timen 39, 61
knap 31
knap 31
KODA-afgift 23
kollegacoaching 26, 106
kolon 45–47
 stort eller lille efter kolon 47
kolossalt 31
komité 11
komitologi 82
komma 49–53
 fælles indledningsord 52
 fælles led 52
 hv-ord 50
 ledsætninger 49
 men 50
 osv. 53
 parentetiske tilføjelser 51
 sideordnede tillægsord 51
 sætningsknuder 53
 udvidede bindeord 49
kommandør af Dannebrog 70
Kommissionen 81
kommissionsformand 70
kommunautære samarbejde, det
 82
- kompromiset 22
koncertturné 11
konfererede citater 13
Kongelige Teater, Det 72
Kongressen af Lokale og Regionale Myndigheder 82
Konservative 71
Konservative, De 71
Konservative Folkeparti, Det 71
konsumis 26
konti 36
kontiene 36
konventet 81
konvergenskriterierne 82
kosovoalbaner 78
kr./krone(r) 40
kraft-varme 25
kraft-varme-værk 24
Krebsens vendekreds 76
Kriminalforsorgen/kriminalforsorgen 72
Kriminalregisteret 72
kristelig-demokrat 25
kristelig-social 25
Kristendemokraterne 71
krone(r)/kr. 40
kroner og øre 37
krone til krone- eller time til time-
 modregning 25
kronprinsen 69
kronprins Frederik 69
kronprinsesse Mary 69
k/s 42, 61
kubikmeter/m³ 40
kupé 11
kurser 36
kurset 36
kursiv 55–56
 fremhævelser 55
 regibemærkninger 56
kvadratmeter/m² 40

kW/kilowatt 39
kWh/kilowatt-time(r) 39
Kyotoprotokollen 75
kælenavne 18
kæmpestor 36, 87
Københavnskriterierne 82
Københavnsområdet 75
køre-hvile-tids-bestemmelse 25

L

l/liter 40
Lagtinget 72
laissez faire-politik 36
Landbrugsfonden 81
Landsorganisationen i Danmark
72
landsstyret 74
Landstinget 72
langt fra/langt fra 88
laserstråle 26
lavtløn 36
lease 106
leasing 106
legoklodser 79
ligefrem 31
ligefremt 31
ligeglad/lige glad 88
ligegodt/lige godt 88
ligegyldigt 31
lige meget 88
ligesom/lige som 88
ligeså/lige så 88
ligesådan/lige sådan 88
ligetil 88
ligeud/lige ud 88
ligeved/lige ved 88
ligningskommissionen 74
Ligningsrådet 73
lig nul 92
lillebitte 36, 88

Lissabonmodellen 79
liter/l 40
lobby 106
lockout 106
lockoute 106
log-in 106
log-in-procedure 24
log-out 106
Lolland-Falster 25
Lomékonventionerne 82
loop 106
loope 106
lord 70, 106
lov- og beslutningsforslag 25
lovlig 31
lovligt 31
lovsform 36
lovskraft 36
luftvåbnet 74
Luxembourg 36
lykkepiller 77
lyrik 62
lægemidler 77
lægge to og to sammen 92
læse- og/eller skrivefærdighed
25
læse/skrivevanskeligheder 61
Løkkeposen 74

M

m/meter 40
m²/kvadratmeter 40
m³/kubikmeter 40
Maastrichttraktaten 26, 75, 82
madame 106
Magna Charta 75
magnesiumsalt 77
magnyl 77
Magtudredningskommissionen
73

- mainstream 106
maks./maksimalt/maksimum
 36, 40
maksima 36
maksimalt/maksimum/maks.
 36, 40
maksimum 36
maksimumssats 36
Malmø 108
mandår 36
mangelen 36
margin 36
marguerit 71
Marinol 77
Mars 76
massemedie 36
md./måned 41
mdl./månedlig 41
mdr./måned 41
Medaljen for Ædel Dåd 70
med flere/m.fl. 40
med henblik på at 49
med hensyn til/mht. 41
mediaaftalen 74
medmindre 88
megawatt/MW 40
Mellemøstkonflikten 74
mellemøstudsending 78
men 50
men'er 21
MEP 42
mer/mindreudgifter 61
mesdames 106
metadon 77
Metal 72
meter/m 40
MF 42
m.fl./med flere 40
mht./med hensyn til 41
mia./milliard(er) 40, 95, 98
midlertidigt 27
midt mellem/midt imellem 88
Mifresta 42
Militærkomiteen 82
Miljøagenturet 81
miljøgarantien 82
Miljøministeriet 72
Miljøvurderingsinstituttet 72
milliard(er)/mia. 40, 95, 98
million(er)/mio. 40, 95, 98
minded 106
minima 36
minimum 36
minimumskrav 36
ministeriet 74
Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender 72
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling 72
Ministerkomiteen 82
Ministerrådet 82
mio./million(er) 40, 95, 98
misbruget 36
m/k 42, 61
m.m. 40
moder/datterselskabsforhold 26
momsdirektiv 99
monsieur 106
morderlig 28, 31
Morsø Kommune 75
Mortalin 77
moské 11
Mozambique 36
MS 42
Muhammed 70
muligt 31
muligvis 31
mund- og klovsyge 25, 36
Muren 75
murersvende- og -lærlingeløn 25
must 106
must carry-bestemmelsen 24

- m.v. 40
MW/megawatt 40
Mælkevejen 76
mønsteret 36
måle- og møntenheder 95
måned/md. 41
måneder/mdr. 41
månedlig/mdl. 41
månedligt 27
månedsvi 31
Månen/månen 76
- N**
Napoleonskrigene 74
nationale kompromis, det 74
NATO 42
natrium 77
naturen/miljøet 61
natur-teknik 25
navnlig 28, 31
nb. 42
nedad/ned ad 88
nedefra/nede fra 88
nedenfor/neden for 88
need to know-princippet 24
negligé 11
nej 21
nejsiger 26
nej tak 88
nemlig 28
networkingafgift 26, 106
never mind 106
nfm.d./næstformand 41
ngo 42
Nicetraktaten 26, 82
nichts weiter 106
Nicorette 77
9.-klasses-prøve 24
nisin 77
Niznij Novgorod 108
nkr./norske kroner/NOK 41
no cure – no pay-princippet 24
Nobelprisen 70
nobelpristager 70
nogenlunde 88
nogen sinde 36, 89
nogen som helst 89
NOK /nkr./norske kroner 41
nonfoodmærke 26, 106
nonprofitorganisation 106
nonstop 106
Nord (verdens rige lande) 74
Nordisk Råds Litteraturpris 70
Nordkysten 75
nordsøolie 79
norske kroner/nkr./NOK 41
notabene 89
nr./nummer 40
n'te potens 21
nul komma fem 92
0. klasse 99
nulvækstsamfund 99
nummer/nr. 40
nu til dags 89
nuvel 89
Nykøbing 22
nylig 28
nytteløs 36
nær(t) 31
nærhedsprincippet 82
næstformand/nfmd. 41
Nævnet 72
Nævnet vedrørende erstatning til
 ofre for forbrydelser 72
nævninge 36
nævningene 36
nødig 31
nødvendighedsprincippet 82
nøjagtig(t) 31
nørrebrodreng 78
Nørrebrodsagen 74

- nå'et 21
når som helst 89
når/hvis 61
nåsigter 26
- O**
obs 40
obs. 42
odds 106
Odense Brandvæsen 72
odyssé 11
offday 106
offentligt 31
offeret 36
offline 26
offshore 106
og/eller 25, 61
og lign./og lignende 41
og lignende/og lign. 41
og'erne 21
o.k. 40
OL 42
OLAF 81
ole opfinder 69
olie-eddike-dressing 25
om bord 89
Ombudsmanden/ombuds-
manden 73
om end 89
omkuld 89
Ondskabens Akse 74
Ondskabens Imperium 74
onemanshow 106
onlinebehandling 26
opad/op ad 89
OPEC 42
oppefra/oppe fra 89
oprigtig(t) 31
oprindelig 28
opsigtvækkende 36
opt in 106
opt out 106
opting out-klausulen 82
option 106
ordener 70
ordenstal 98
ordentlig(t) 31
Oscar 70
oscarvinder 70
OSCE 42
oslobåden 79
Ospar 42
osv. 40, 53
ovenfor/oven for 89
oveni/oven i 89
ovenpå/oven på 89
overalt/over alt 89
Overdanmark 78
overfor/over for 89
overhovedet 89
over night 106
overordentlig(t) 31
overrule 106
- P**
P 1-medarbejder 24
Palmemordet 78
palæstinaaraber 78
Panodil 77
paparazzo 106
Paradis 70
paradis på jord 71
paragraf/§ 40
§ 20-spørgsmål 24
Paritetiske Forsamling, Den 82
parkinsonisme 77
Parkinsons syge/sygdom 77
Parlamentet 81
partier 71
passé 11

- pay back time 106
- pc 42
- pc'en 21
- pct./procent 40
- pct.s 22
- Pengemagasinet 17
- peptalk 106
- personligt 31
- personnavne 69
- persontitler 69
- Peter den Store 69
- Petersbergerklæringen 82
- Petersbergopgaverne 82
- pga./på grund af 41
- PHARE-programmet 82
- ph.d. 42
- ph.d.-studerende 23
- pingpong 26
- pinsepakken 74
- piqué 11
- pkt./punktum 40
- playback 106
- please 107
- pleje/ældreboliger 61
- plidderpladder 26
- pludselig 31
- pludseligt 31
- plus/minus 21
- Pluto 76
- podagra 77
- point 107
- pointe 107
- polarkreds 76
- Polarstjernen 76
- politiet 74
- politimesteren 73
- Politimesteren i Køge 73
- Polle 69
- poppers 107
- portugisiske navne 109
- p-pille 23, 42
- p-plads 23
- pr 42
- pr. 40
- prins Henrik 69
- prins Joachim 69
- prinsen 69
- prinsesse Alexandra 69
- priser 70
- Prix de Rome 70
- Prix Italia 70
- procent/pct. 40
- proforma 89
- proportionalitetsprincippet 82
- prygelknabe 107
- præcis 31
- præcist 31
- Præsidiets 72
- p.s. 42
- PSC 83
- p-skive 42
- psoriasis 77
- psykofarmaka 77
- punkter 95
- punktum/pkt. 40
- puré 11
- p.u.v./på udvalgets vegne 41
- pvc 42
- på en gang 12
- på en og samme tid 12
- på grund af/pga. 41
- på grund af at 49
- på herrens mark 71
- på lang sigt 36
- på ny 89
- på nær 89
- på samme måde som 49
- påskekrise 74
- på trods af at 49
- på udvalgets vegne/p.u.v. 41

R

radarskærm 26
Radikale 71
Radikale, De 71
Radikale Venstre, Det 71
rammeafgørelser 82
raskvæk 36
reformationen 74
regelmæssigt 27
regeringen 74
regiet 36
Regionalfondens 81
Regionsudvalget 82
registeret 36
reglen 36
Reiters sygdom 77
relativt 31
renommé 11
ressource 36
resumé 11
retlige og indre anliggender 82
retorisk spørgsmål 65, 66
Retskrivningsordbogen 17
rettelig 28
Retten i Første Instans 82
rettidigt 27
Reumertprisen 70
Revisionsretten 82
Reykjavík 110
RIA 82
richterskala 78
rigelig(t) 31
Riget i Midten 75
Rigsadvokaten 73
rigsombudsmanden 73
rigsombudsmanden i Grønland 73
Rigsombudsmanden på Færøerne 73
Rigspolitechefen 73
rigspolitiet 74

Rigsretten 72
Rigsrevisionen 73
rigsrevisor 73
rigtignok 89
rigtig(t) 31
rimelig(t) 32
Ringkøbing Amt 75
Rikonferencen 74
risici 36
risiko 36
ritzautogram 78
roadpricing 107
roaming 107
Robertprisen 70
Rohypnol 77
rolig(t) 32
roll-on-roll-off-skib 107
Romtraktaten 82
Rorschachtesten 78
rosé 11
Rosenkjærprisen 70
rottweiler 71
rundtom/rundt om 89
rundtomkring/rundt omkring 89
rød-grønne 25
røntgenapparat 78
Rådet 81, 82
Rådet for Den Europæiske Union 82

S

s./side 41
Saddamtilhænger 78
salen 75
salmonellahandlingsplanen 74
Samhørighedsfonden 82
sammensætninger med egen-
navne 78–79
sammensætninger med tal 24, 99
sammesteds 89

- samtidig 28
- samtidig med at 49
- sandelig 28
- sandsynligt 32
- sandsynligvis 32
- sandwich 107
- sans comparison 107
- SAPARD-programmet 82
- Satan 70
- Scandlinesfærge 79
- scanne 36
- Schengenland 79
- Schumanerklæringen 82
- Schweiz 36
- schwung 107
- science fiction 107
- scoop 107
- screene 107
- sedlen 36
- sejrsikker 36
- SEK/skr./svenske kroner 41
- sekskantet 99
- selvfølgelig 32
- selvfølgeligt 32
- selv om 36, 89
- selvsagt 89
- selv samme 36, 89
- selvstændigt 32
- semikolon 57–60
 - formalia 60
 - i indskud 59
 - mellem helsætninger 57
 - ved opremsninger 57
 - ved referering 58
- senere hen 89
- septemberforliget 74
- Seroxat 77
- Seruminstituttet 72
- SFO 42
- SFOR 42
- shelldirektør 79
- side/s. 41
- siden hen 36, 89
- sigt 36
- Sild 108
- simpelt hen 36, 89
- single 107
- sinkmekanisme 26, 107
- sir 70, 107
- sitdownstrejke 107
- Siumut 71
- sjuskedorte 69
- sjælden 32
- sjældent 32
- Skaberen 70
- skagenturist 78
- sketch 107
- skibsnavne 18
- skr./svenske kroner/SEK 41
- skråstreg 61–62
 - i betydningen eller og og/el-
ler 61
 - i forkortelser 61
 - lyrik 62
 - sammensatte ord 61
- skæg og blå briller-enhed 24
- Skælud (lægemiddel) 77
- slagord 16
- Slesvig-Holsten 108
- Slien 108
- slogan 107
- slogans 16
- Slotspladsen 75
- sluttelig 28
- smiley 107
- sms 42
- snabel-a 23
- snarlig 28
- Socialdemokraterne 71
- Socialdemokratiet 71
- sociale dimension, den 82
- sociale topmøde, det 74

- Socialfonden 81
Socialistisk Folkeparti 71
socialliberal 25, 26
socialpagten 82
Sokkelund Herred 72
Solen/solen 76
somme tider 36, 89
som om 89
Sonningprisen 70
Sorte Diamant, Den 75
Sorte Knud 69
sorteper 69
sort-hvid 25
SOSU 42
spam 107
spanske navne 109
sparto 89
spindoktor 107
spin-off 107
Spiramycin 77
sprogbrugen 36
Sprognævnet 72
spørgsmålstegn 63–67
 efter direkte spørgsmål 63
 efter retorisk spørgsmål 65
spørgsmål-svar 25
stabilitets- og vækstpagten 82
stadig 32
stadigt 32
stadig væk 36, 89
standby 107
stand-in 107
stand-up-comedy 24
statement 107
staten 74
Statens Serum Institut 72
statsadvokaten 73
Statsadvokaten for Særlig Øko-
 nomisk Kriminalitet 72
Statsadvokaten i Aalborg 73
statsadvokaturen 73
Statsministeriet 72
Statsrevisoratet 73
statsrevisorerne 73
Stednavneudvalget 76
stemmetal 93
stenalderen 74
Stenbukken 76
steroider 77
stilleben 26
stk./stykke 40
S-togs-station 24
store og små bogstaver 69–83
 betegnelser vedrørende EF/
 EU 81
 bygninger, anlæg, Folke-
 tingets lokaler, skibe m.m.
 75
 dyre- og plantenavne 71
 fællesnavne 74
 geografiske områder 75
 himmelleger m.v. 76
 historiske/politiske sager,
 aftaler, perioder m.v. 74
 institutioner, organisationer,
 virksomheder 72
 love, betænkninger, direk-
 tiver m.v. 75
 lægemidler 77
 ordener, priser og udmær-
 kelser 70
 partier og folketingsgrupper
 71
 personnavne 69
 personrelaterede institu-
 tionsnavne 73
 persontitler 69
 religiøse skikkelser og steder
 70
 sammensætninger med
 egennavne 78
 sygdomme 77

- særlige problemer 80
ubestemt form 73
udvalg, kommissioner 73
Storkøbenhavn 78
straffebestemmelse 36
strafferamme 36
strafferetlig 36
stratosfæren 76
strukturfonde 82
stykke/stk. 40
succesen 22
sulfanilamid 77
Sundet 75
Superkarla 78
svenske kroner/skr./SEK 41
swap 107
sweater 107
sweatshirt 107
switche 107
Syd (verdens fattige lande) 74
Syddansk Universitet 72
Sydkorset 76
Sydsverige 78
sygdomme 77
synderlig(t) 32
syv-ni-tretten 92
sædvanlig 28
sædvanligvis 32
sær- eller sammenskrivning 85–90
særlig(t) 28, 32
sætningsknuder 53
søjle 1/2/3 82
søreme 36
sørgeligt 32
såfremt 90
såkaldt 20
så længe 90
så snart 90
såsom 90
så vel 36, 90
så vidt 90
- T
t/ton 40
tackle 36
tagselvbord 26
TAIEX 82
taknemlig 36
tal 91–99
 altid bogstaver 92
 altid tal 93
 antal medlemmer i udvalg
 m.m. 93
 brøker 97
 dagsordenspunkter 93
 decimaltal 98
 foran forkortelser og måle-
 og møntenheder 95
 kapitler, artikler, paragraf-
 fer, stykker, numre og
 punktummer 93
 numre 96
 numre på forslag, fore-
 spørgsler, spørgsmål
 m.m. 93
 ordenstal 98
 punkter 95
 sammensætninger 99
 sekunder, minutter, timer,
 dage, uger, måneder og år
 94
 årstal, datoer og klokkeslæt
 94
talebankriger 79
tamilsagen 74
tamtam 26
tankestreg 101–103
 indskud 101
 tilføjelser 102
tast selv-service 24
td./tønde 40
tdr./tønder 40
team 107

- TEF 82
tekst-tv 23
temmelig 28
test 36
tete 107
tete-a-tete 25, 107
tetracyklin 77
TEU 82
tf 42
Thulebasen 75
Tidende 72
tidkrævende 36
tidligt 27
tidnød 36
tidrøvende 36
tidsnok 36
til daglig 29
til dels 90
tilfældigvis 32
tilfælles 37, 90
til kende 90
tillidvækkende 37
tillige 90
tilligemed /tillige med 90
tillykke 37, 90
tilmed 90
tilovers 90
tilsammen 90
til stede 90
tilstrækkelig(t) 32
tilsynsrådet 74
Tilsynsrådet for Frederiksborg
 Amt 73
tiltrædelsestraktaten 82
timeshare 107
timing 107
Tinget 72
tipunktsplan 99
titler 17, 69
Tjóðveldisflokkurin 71, 109
Tobinskat 26, 78
toetageshus 35
tog 37
tolv disciple 92
ton/t 40
Tórshavn 110
totaktsmotor 99
touché 11
toværelseslejlighed 37
tracé 11, 107
trafficking 107
traktaten 82
Traktaten om Den Europæiske
 Union 82
Traktaten om Det Europæiske
 Fællesskab 82
Traktaten om Tiltrædelse af Den
 Europæiske Union 2003 82
tre-d-film 99
tredive 37
tredivearskrigen 74
tredivte 37
tredje behandling 37
tredjebehandlingen 37
tredje fase 83
 3. g 99
tredjeinstansbevilling 99
Tredje Rige, Det 74
Trekantområdet 75
trick 107
tricky 107
trinnene 37
trinnet 37
trip 107
tro og love-erklæring 24
troposfæren 76
truslen 37
trævl 37
T-shirt 23
T-shirt-fabrikant 24
turné 11
tusind tak 92

tv 42
 tvindelever 79
 tv-program 23
 tværtimod/tvært imod 90
 Tylosin 77
 tæt-lav 25
 tønde/td. 40
 tønder/tdr. 40

U

uafhængigt 32
 uafladelig 28
 ualmindelig(t) 32
 uanset at 49
 uanset om 49
 ubestemt form 73
 ubåd 26
 udad/ud ad 90
 udefra/ude fra 90
 udenlandske ord, udtryk og
 navne 105–110
 accenter og specialtegn 108
 citatlån 107
 ord, der er tilpasset dansk
 105
 personnavne 108
 stednavne 108
 udenlandske personnavne 108
 udenlandske stednavne 108
 udenom/uden om 90
 udenpå/uden på 90
 Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske
 Komité, Den 83
 udeomkring/ude omkring 90
 ud fra 90
 udover/ud over 90
 udråbspørgsmål 67
 udråbstegn 67
 ud til bens 90
 udtrykkeligt 32

Udvalget for Fødevarer, Land-
 brug og Fiskeri 73
 udvendig 32
 Udviklingssektionen 83
 uforholdsmæssig(t) 32
 uforudselig 37
 ugentligt 27
 uland 26
 umanerlig(t) 32
 umuligt 32
 under et 12
 under forudsætning af at 49
 under hensyn til at 49
 under hensyntagen til at 49
 underhånden 90
 underlig(t) 32
 undtagelsesvis 32
 UNESCO 42
 Unidroit-aftalen 23
 Unionen 81
 unionsborgerskab 83
 Unionstraktaten 82
 unægtelig 28
 unødigt(t) 33
 up to date 107
 USA 42
 USA's 21
 ustandselig 28
 utrolig(t) 33
 uvederhæftig 37
 uvægerlig 33

V

V/volt 40
 valgsprog 16
 Valhal 70
 vandmiljøplan I/II/III 74
 Vandmiljøprisen 70
 Vandrehallen 75
 varieté 11

vederhæftig 37
ved lige 90
vedr./vedrørende 41
vedrørende/vedr. 41
vedvarende energi-anlæg 24
Vejlerne 75
velbjærget 37
velsagtens 90
vel vidende 90
vendekredsen 76
venligssindet 37
Venstre 71
Venstreborgmester 71
Vest (den vestlige verden) 74
Vestegnen 75
vesterhavsfisker 78
Vesteuropæiske Union, Den 83
Vestre Landsrets-dom 24
Vestunionen 83
Viagra 77
vilje/evne 61
VIP 42
virkelig 33
virkeligt 33
vis-a-vis 25
vistnok 90
vitterlig 33
VM 42
vol-au-vent 25
voldsomt 33
volt/V 40
von Eyben 69
von hørensagen 107
vorherre bevares 71
VUC 42
V-udskæring 23
vvs 42
vvs-branchen 23
væg til væg-tæppe 24
vældig(t) 33

væsenet 37
væsentlig(t) 33
våbnet 37

W

W/watt 40
walkie-talkie 25
warrant 107
Watergatesagen 74
watt/W 40
wc 42
weekend 107
WEU 83
wildcard 107
win-win-options 25
workshop 107
worst case-scenario 24, 107
WWW 42
www 42
www.navneforskning.dk 76

Y

yankee'er 21
you name it 107

Z

zappe 107
zigzag 37
zinksulfat 77
zoom 107
zoome 107
zweck 107

Æ

æ-agtig 23
ækvator 76
ærlig(t) 33

Ø

Øerne 75
øgenavne 18
øjeblikkelig 28
øjensynligt 33
Økofin-rådet 83
økofinrådsmøde 83
Økonomi- og Erhvervsministeri-
et 72
Økonomisk Redegørelse 17
Økonomiske og Monetære
Union, Den 83
Økonomiske og Sociale Udvalg,
Det 83
økosystem 26
ømtålelig 37
ØMU 83
Ø-mærke 23
øre 37
ører 37
Ørestadsprojektet 79

Øresund 75
øsamfund 26
Øst (forhenværende kommuni-
stiske østeuropæiske lande) 74
østarbejder 79
østersøkommissær 78
Østrigsanktionerne 74
øststøtte 79
østudvidelse 79
ØSU 83

Å

Åbenbaringen 70
åbenbart grundløs-hasteproce-
dure 24
åbningsskrivelse 83
årligt 27
årsskiftet 2004/05 62
årstal 94

ISBN: 87-7982-024-7

